

delavec

že 30 let

v obrti in podjetništvu

Zanimivo in poučno

(stran 6)

ŠTUDIJSKI OBISK V CELOVCU – PROJEKT DIALOGES

Čeprav letošnja zima ni bila dolga in huda, je na koncu vendarle krepko pokazala zobe. Šele sedaj, ko je posijalo prvo pomladno sonce, so se pokazale prave razsežnosti naravne katastrofe, ki sta jo v slovenskih gozdovih na začetku februarja povzročila žled in veter. Trenutno je stan je v naših gozdovih katastrofalno, vendar pa že star pregovor uči, da se v vsaki nesreči skriva tudi nekaj dobrega. V tem primeru bi bilo dobro, če bi se ob nujni sanaciji posledic naravne ujme v gozdovih začeli zavedati, da so prav gozdovi naše največje bogastvo in da lahko lesna industrija in nasploh lesna panoga postaneta naša strateška prednost. Če bo sanacija posledic ujme v gozdovih prerasla v preporod lesarstva, potem bomo lahko rekli, da nas je naravna ujma prebudila in nas spomnila na naše korenine, na našo tradicijo, na naše največje naravno bogastvo in na naše prednosti, na katerih moramo graditi naprej strategijo gospodarskega razvoja.

Po prvih ocenah strokovnjakov slovenski gozdovi že 50 let niso utrpeli takšne škode kot tokrat. Lastniki gozdov bodo morali posekati najmanj sedem milijonov kubičnih metrov lesne mase, saj je ledena ujma poškodovala več kot pol milijona hektarjev gozdov. V celoti bodo morali lastniki posekati okoli 660 hektarjev najbolj prizadetih gozdov. Tako bomo v Sloveniji v kratkem času prišli do takšnih količin lesa, kot pride mo sicer v dveh letih ali še več.

Najtežje je realno oceniti finančno škodo. Prve ocene kažejo, da bo škoda samo v gozdovih preseгла 200 milijonov evrov. To pa niso majhna sredstva. Za primerjavo povejmo, da je denimo država načrtovala, da bo približno tolikšen priliv v državno blagajno dosegla z uvedbo davka na nepremičnine, ki že več mesecev buri duhove povsod po Sloveniji. Tudi iz te primerjave se vidi, kakšno bogastvo se skriva v naših gozdovih.

Lastniki gozdov in država bodo škodo v gozdovih po letošnjem žledu občutili še več let, saj bo zaradi obilice podrtih dreves zelo verjetno prišlo do razvrednotenja lesne mase. Poleg tega bodo stroški zaradi spravila

Gozdovi - naše največje bogastvo

PRILOŽNOST ZA LESARSTVO

letos precej večji, da o izpadu prirasta v gozdovih niti ne govorimo. Škoda v gozdovih pa bo še večja, če bodo lastniki gozdov s sanacijo odlašali in bodo njihove gozdove napadli lubadarji. Zato so se v teh prvih sončnih pomladnih dneh mnogi že lotili sanacije gozdov. Pri tem pa je potrebna velika previdnost, saj je sanacija gozdov po žledu zelo nevarna. Na to so opozorili tudi inšpektorji za delo in inšpektorji gozdarske inšpekcije. Oboji opozarjajo, da sodi sanacija gozdov po žledu med najbolj zahtevna in nevarna opravila v gozdu, zato se je lahko lotijo le usposobljeni delavci, ki so končali lesno ali gozdarsko poklicno šolo oziroma imajo certifikat za opravljanje dela gozdarja-sekača.

Tako kot vsaka nesreča, pa ima tudi letošnja ledena ujma svojo dobro stran. Marsikoga od odgovornih v državi je šele naravna katastrofa spomnila, da so gozdovi eno od največjih bogastev Slovenije in da v naši državi pridelamo pravzaprav veliko lesa. Čeprav ima lesna industrija dolgo in bogato tradicijo, so v zadnjih letih številna lesnopredelovalna podjetja propadla ali pa so v krizi. Kljub številnim dobro usposobljenim mizarjem in lesarjem Slovenija večino lesa še vedno izvozi v hlodih, namesto da bi les sami predelovali doma in lesene izdelke prodajali po Evropi, kot so to počeli naši dedki in pradedi.

Včasih so naši politiki, ki so več ali manj vsi neoliberalno usmerjeni, razlagali, da Slovenija ne potrebuje strategije gospodarskega in družbenega razvoja, češ da bo to že uredil trg. V zadnjem času pa postaja vse bolj jasno, da Slovenija strategijo potrebuje, saj ne more razvijati vseh panog in dejavnosti hkrati, ker je za to preprosto premajhna.

Pri pripravi strategije gotovo ne bo mogoče spregledati lesarstva in lesne industrije, za kar ima Slovenija vse pogoje: dovolj goz-

dov in kakovostnega lesa, usposobljene delavce, šole, fakultete, raziskovalne inštitute, javne zavode in ne nazadnje tudi tradicijo. Malo je panog, za razvoj katerih bi imeli v Sloveniji tako ugodne pogoje, kot za razvoj lesarstva in lesne industrije.

Lesna panoga je za Slovenijo zanimiva tudi zaradi tega, ker nudi delovna mesta številnim delavcem, od najnižje kvalificiranih preko delavcev s poklicno in srednjo izobrazbo do največjih specialistov in doktorjev znanosti tako na področju proizvodnje lesa kot na področju tehnike in tehnologije. Za nameček imamo v Sloveniji še izvrstne proizvajalce lesno-obdelovalnih strojev, ki pobirajo najvišje nagrade na številnih mednarodnih sejmih doma in po svetu.

Ob vsem tem se človek samo čudi, kako je sploh možno, da je lesna industrija pri nas propadla. Še danes, ko je podrtega lesa pri nas v izobilju, se v nekaterih lesnopredelovalnih podjetjih pritožujejo, da nimajo dovolj surovin, medtem pa kolone tovornjakov mimo njih vozijo hlodovino v sosednje države, kjer jo prodajajo za relativno mali denar. Včasih se zdi, kot da naše lesarstvo obvladujejo lobiji, ki na račun izvoza hlodovine služijo mastne denarce. Izvoz hlodovine je tudi v interesu vseh tistih, ki sekajo na črno v svojih ali državnih gozdovih, ki jih imajo v najemu, saj tako naši inšpektorji in drugi pristojni organi težje pridejo do točnih podatkov.

Zaradi sanacije gozdov po poškodbah od žleda bo v naših gozdovih našlo delo več brezposelnih delavcev. Trenutno je v Sloveniji brezposelnih blizu 300 lesarjev, ki bodo verjetno sedaj hitro našli delo. Okoli 200 brezposelnih delavcev drugih strok je država že vključila v program prekvalifikacije za delo v lesni industriji. Okoli tisoč delavcev pa naj bi v kratkem začelo sanirati gozdove v okviru javnih del, za kar jih že usposablja.

Skratka, gozdarji, mizarji in vsi drugi lesarji imajo sedaj priložnost, da izkoristijo povečano pozornost javnosti in države za začetek preporoda svoje panoge. Priložnost zamujena ne vrne se nobena.

Tomaz Kšela

Št. 3, marec 2014

Glasilo za delavce v obrti in podjetništvu zagotavljajo SOPS in skladi za izobraževanje delavcev pri s.p.

Ureja uredniški odbor: Gregor Cerar, Bojan Hribar, Tomaž Kšela, Martin Muršič, Jasna Rode Nikolčič in Boris Rugelj.
Glavni in odgovorni urednik: Bojan Hribar.
Glasilo izdaja SOPS.

Naslov uredništva:
Dalmatinova 4, p.p. 97, 1001 Ljubljana,
telefon: 01/434 12 69 in 434 12 71,
telefaks: 01/434 13 11,
E-mail: delavecvobrti@siol.net

Kontaktne ure uredništva:
vsak delovnik, od 9. do 11. ure.
Rokopisov in nenaročenih fotografij ne vračamo.

Iz vsebine:

Prihodnja številka izide 15. aprila 2014

Nov evropski semester	4
Zanimivo in poučno	6
Predstavniki SOPS in OZS na študijskem obisku v Trstu v okviru projekta PRO ZA STO	8
Mednarodna konferenca »Posodabljanje industrijskih odnosov skozi spodbujanje prenove kolektivnih pogodb«	10
Delavnica o pravicah napotenih delavcev v Celju - projekt PRO ZA STO	12
Delo na daljavo	13
Inšpekcija za delo opozarja na nevarnosti pri odpravljanju posledic žledolomov v gozdovih	14
Sindikalna lista	16

Letni pregled rasti za leto 2014

NOV EVROPSKI SEMESTER

Z dokumentom »Letni pregled rasti za leto 2014«, v katerem Evropska komisija (v nadaljevanju Komisija) predstavlja svoj pogled na ekonomsko in socialno politiko Evropske unije, s poudarkom na usklajevanju med evropskimi politikami in nacionalnimi ukrepi, se začne nov evropski semester, že uveljavljeni postopek za spremljanje makroekonomskih in proračunskih politik, ki v letu 2014 temelji na logiki usklajene discipline, nadzora in kaznovanja. Temelji pa tudi na mehanizmu opozarjanja pred pojavi makroekonomskih neravnovesij, na nacionalnih programih reform (NPR) ter na posebnih priporočilih za posamezne države, ki se pripravijo po posvetovanjih z vsako od držav članic.

Letni pregled rasti za leto 2014 je konec februarja obravnaval Evropski ekonomski in socialni odbor (v nadaljevanju Odbor) in o njem sprejel mnenje, v katerem uvodoma opozarja, da sta sprva finančna, nato pa še gospodarska kriza, razkrili pomanjkljivosti sistema upravljanja ekonomske in monetarne unije, ki jih je treba nujno odpraviti, da ne bi bil ogrožen celo obstoj evra. Odbor poudarja, da ima EU številne adute za izhod iz krize, tako z vidika infrastrukture, kakovosti storitev in enotnega trga. Te adute je treba izkoristiti, da bi pospešili ekološko tranzicijo, inovacije, dostop malih in srednje velikih podjetij do kreditov, konkurenčnost vseh podjetij, da bi dosegli trajno, zeleno in vključujočo rast. Pri tem se strinja s Komisijo, da morajo biti med prednostnimi nalogami za rast in konkurenčnost spodbujanje učinkovite rabe virov, z izboljšanjem ravnanja z odpadki in gospodarjenja z vodo, recikliranjem in energijsko učinkovitostjo.

Odbor izraža zaskrbljenost zaradi negotovosti, ki so poudarjene v dokumentu Komisije, kot so povezave med propadajočimi bankami in državnimi dolgovi ali zmanjševanje povpraševanja v razvijajočih se državah, drobljenje finančnega sistema, visoke stopnje brezposelnosti, ki ogrožajo perspektive in so ovira za rast. Skrbijo ga tudi tveganja, ki jih prinašata nedokonzana bančna unija in uporaba medvladnega postopka, ter ugotavlja, da se bo treba v kratkem spopasti še z mnogimi izzivi, povezanimi zlasti s sanacijo finančnega sektorja ter z vzpostavitvijo enotnega reševalnega mehanizma.

Odbor poziva Evropski svet, da evropski monetarni uniji zagotovi tudi socialno razsežnost, in sicer tako, da v evropski semester vključi preglednico socialnih kazalnikov (stopnja brezposelnosti, mladi brez izobrazbe in ne vključeni, tveganje revščine aktivnega prebivalstva, neenakosti in realni bruto dohodek gospodinjstev), ki bodo enakovredni makroekonomskim in proračunskim kazalnikom.

Naloga te socialne razsežnosti je preprečevanje tveganja socialnih neravnovesij, spremljati pa jo morajo stabilizacijski mehanizmi, zlasti po vzoru jamstva za mlade in strukturnih skladov, ki so med drugim namenjeni tudi izobraževanju in prekvalifikacijam.

Odbor opozarja, da slabšanja razmer na trgu dela, zaradi krize, ne spremlja sorazmerno izboljšanje, kadar se gospodarski položaj ustali. Zato je treba udeležbo na trgu dela spodbujati s pridobivanjem spretnosti, vseživljenjskim izobraževanjem, sodelovanjem socialnih partnerjev, pa tudi s programi javnih in zasebnih naložb, s katerimi se ustvarjajo delovna mesta.

Evropski ekonomski in socialni odbor je pozval Evropski svet, da v evropski semester, poleg makroekonomskih in proračunskih kazalnikov, vključi tudi socialne kazalnike kot so: stopnja brezposelnosti, mladi brez izobrazbe in ne vključeni, tveganje revščine aktivnega prebivalstva, neenakosti in realni bruto dohodek gospodinjstev.

Odbor meni, da prednostne naloge letnega pregleda rasti za leto 2014 ne odražajo dovolj povezave s strategijo Evropa 2020 in njenimi cilji, izraženimi v številkah. Sprašuje se, zakaj niso analizirani razlogi za to, da ni napredka in z zanimanjem pričakuje vmesni pregled. Na določenih področjih se namreč cilji strategije Evropa 2020 celo oddaljujejo. Tako se je stopnja brezposelnosti v EU ustalila na 10,9 % (v evroobmočju pa na 12,1 %) in je najvišja v obdobju od ustanovitve ekonomske in monetarne unije. Odbor ponovno poziva k sprejetju okvirne direktive o boju proti revščini z vključevanjem na trg dela.

Odbor ugotavlja, da evropski semester vključuje preglednico socialnih kazalnikov v poročilo o zaposlovanju, in priporoča, da bi jo vključili v enoten nadzorni okvir, ki enakopravno obravnava ekonomske in socialne razsežnosti. Poleg ciljev glede zadolževanja in javnega primanjkljaja, bi morali po mnenju Odbora obstajati tudi merljivi cilji glede zaposlovanja in socialne uspešnosti. Slediti bi jim

morali podobni mehanizmi za prilagajanje in solidarnost, s katerimi bi odpravljali socialne razlike in spodbujali socialne naložbe. Odbor namreč že dolgo poudarja velikansko potrebo po naložbah, vključno s socialnimi naložbami, ki bi ustvarjale delovna mesta, zmanjševale revščino in se borile proti socialni izključenosti.

Zaradi nezadostne usklajenosti nacionalnih politik lahko določene politike neke države članice negativno učinkujejo na drugo državo članico. Letni pregled rasti omenja razmislek, ki se je začel s sporočilom o načrtih velikih gospodarskih reform, ki pa bi ga bilo treba še poglobiti, da bi lahko sestavili skladen ča-

sovni načrt strukturnih reform. V ta razmislek sodijo davčna in socialna konkurenca, odločitve za raznolikost virov energije in migracijska politika, ki imajo lahko škodljive posledice za druge države članice.

Odbor obžaluje, da je v letnem pregledu rasti premalo poudarjeno vprašanje naložb in oživitve notranjega povpraševanja. Odbor v mnenju ponavlja svoje predloge glede načrta vlaganj, ki bi vključeval ustvarjanje kakovostnih delovnih mest, zlasti za mlade, trajnostni razvoj, inovativne projekte za prihodnost, pa tudi izobraževanje, raziskave, infrastrukturo, okoljsko učinkovitost. Glavno vodilo takega načrta mora biti ustvarjanje delovnih mest, ki bo pripomoglo k zmanjševanju revščine in obremenitev javnih proračunov, zaradi večje udeležbe na trgu dela.

Odbor je zadovoljen, ker sta učinkovita raba naravnih virov in izvajanje energetskih politik navedena med prednostnimi nalogami letnega pregleda rasti za zagotavljanje rasti in konkurenčnosti. Po mnenju Odbora bo zeleno in vključujoče go-

spodarstvo v prihodnjih letih glavni izziv, obenem pa tudi vodilo za izhod iz krize. Ukrepi za spodbujanje rasti in zaposlovanja morajo biti osredotočeni na ekološko tranzicijo v okoljsko učinkovito gospodarstvo z nizkimi izpusti ogljika.

Ob dejstvu, da zgolj rezi proračunov ne morejo ugodno vplivati na rast, Odbor poziva Komisijo, da naj dodatno vzpodbudi zasebna vlaganja, dostop MSP do posojil, oživitve porabe ter reformo davčnih politik. Nacionalni ukrepi na treh področjih – naložbe, potrošnja, davki – bodo lahko obrodili sadove le v jasno opredeljenem evropskem okviru, ki se bo usklajeval in usmerjal v trajnostni razvoj in skupno blaginjo.

Odbor je v mnenju ponovil svoja priporočila v prid naložbam na evropski ravni, zlasti s pomočjo izdajanja obveznic Evropske investicijske banke ali Mednarodnega denarnega sklada za financiranje rasti, privabljanje presežkov prihrankov na svetovni ravni, kar naj bi potekalo tako, da bi lahko določene strukturne naložbe v prihodnje izšle iz dometa javnega dolga ter bi se večja pozornost namenila industrijski politiki.

Da bi prispevali k oživitvi notranjega povpraševanja v Evropi, je treba izboljša-

ti udeležbo na trgu dela, javne storitve zaposlovanja in aktivne ukrepe trga dela. Pobuda »Jamstvo za mlade« je s tega vidika še posebej dobrodošla, kljub skromnim finančnim sredstvom, ki jih ima na voljo. Prav tako pa je treba zaposlenim in delavcem zagotoviti trdne obete glede zaposlitve in plač, brez katerih ni možno vzpostaviti zaupanja in potrošnje.

Za spodbuditev delovanja notranjega trga je treba pri posodobitvi zakonodaje o delovnih pogodbah poleg večje prožnosti trga dela doseči ravnovesje tudi z razsežnostjo »varnosti« trga dela. Eurostat je ocenil, da je že 8,7 % delavcev v EU revnih, pojav negotovosti zaposlitve pa se z gospodarsko krizo vse bolj povečuje. Po ugotovitvah Eurostata iz leta 2012 četrtini prebivalcev EU, torej približno 125 milijonom ljudem, grozi revščina ali socialna izključenost. Število se od leta 2008 povečuje, torej ga ne moremo pripisati slabemu upravljanju sistemov socialnega varstva, temveč gospodarski krizi in politikam, ki enakopravnosti in socialni pravičnosti niso posvečale dovolj pozornosti.

V zvezi s prehodom z obdavčitve dela predvsem na obdavčitev potrošnje Odbor izraža bojazen, da bo to v sedanjih

razmerah zmanjšalo notranje povpraševanje. Skrbi pa ga tudi konkurenca držav članic na področju nižanja plač, ki bo povpraševanje še dodatno zmanjšala.

V zvezi z okoljskimi davki Odbor z zanimanjem opaža, da si je Komisija zadala za prednostno nalogo, da ponovno razmisli o obdavčitvi, tako da davčno breme z dela preusmeri na druge davčne osnove, ki so vezane med drugim tudi na onesnaževanje. Po mnenju Odbora je treba v državah članicah sprejeti ukrepe za spodbujanje reform okoljskih davkov, saj lahko ti prispevajo k sanaciji proračuna, obenem pa tudi k zmanjšanju porabe naravnih virov in uvoženih fosilnih goriv. To bo imelo manj negativnih učinkov na rast in zaposlovanje kot posredni davki.

Odbor je prepričan, da krize še ni konec, zato evropske institucije in države članice poziva, naj uskladijo prizadevanja za prilagojeno sanacijo proračunov z oddločnim in vztrajnim ukrepanjem v prid rasti, zaposlovanja in konkurenčnosti v celotni Uniji. Prihodnjo Komisijo poziva, naj začne z izvajanjem velikopoteznega načrta vlaganj, ki bodo malim in srednje velikim podjetjem omogočala boljši dostop do financiranja.

Priredil B. H.

Pravnik odgovarja

Piše: Matija Drmota,
univ. dipl. prav.

Nadlegovanje in trpinčenje na delovnem mestu

Zakon o delovnih razmerjih prepo-veduje spolno in drugo nadlegovanje ter trpinčenje na delovnem mestu. Nadlegovanje ZDR opredeljuje kot vsako neželjeno vedenje, povezano s katero koli osebno okoliščino, z učinkom ali namenom prizadeti dostojanstvo osebe ali ustvariti zastraševalno,

sovražno, ponižujoče, sramotilno ali žaljivo okolje. Trpinčenje na delovnem mestu oz. mobing pa v skladu z ZDR predstavlja vsako ponavljajoče se ali sistematično, graje vredno ali očitno negativno in žaljivo ravnanje ali vedenje, usmerjeno proti posameznim delavcem na delovnem mestu ali v zvezi z delom.

Šikaniranje na delovnem mestu je opredeljeno kot kaznivo dejanje tudi v Kazenskem zakoniku. Ta določa, da se kdor na delovnem mestu ali v zvezi z delom s spolnim nadlegovanjem, psihičnim nasiljem, trpinčenjem ali neenakopravnim obravnavanjem povzroči drugemu zaposlenemu ponižanje ali prestrašenost, kaznuje z zaporom do dveh let. Če ima dejanje za posledico psihično, psihosomatsko ali fizično obolenje ali zmanjšanje delovne storilnosti zaposlenega, se storilec kaznuje z zaporom do treh let.

Že iz zakonskih definicij izhaja, da so ravnanja šikaniranja in trpinčenja lahko zelo raznolika in na nek način odvisna tudi od dojemanja posameznika. Seveda obstajajo ravnanja, ki so na splošno družbeno ocenjena kot nezaželena in graje vredna, obstajajo pa tudi taka, pri katerih je od osebnosti posameznika odvisno, v kakšni meri prizadenejo njegovo dostojanstvo. Vendarle pa imajo vse oblike nadlegovanja in trpinčenja skupno točko, to pa je namen tistega, ki taka ravnanja izvaja, prizadeti dostojanstvo določene osebe,

ustvariti žaljivo okolje in podobno. Iz tega izhaja, da je namen izvajalca mobinga žaliti, šikanirati ipd. vsaj toliko pomemben pri ocenjevanju, ali gre za mobing, kot občutek prizadetosti žrtve mobinga.

V praksi je dejanja trpinčenja in šikaniranja, pa tudi spolnega in drugega nadlegovanja predvsem težko dokazati, zaradi pomanjkanja prič ali kakšnih drugih dokazov. Pri dokazovanju je koristno, da si oseba, nad katero se ta dejanja izvajajo, vodi dnevnik dogajanja, z datumi in opisi ravnanj. Vanj naj si zapisuje podrobnosti, ki jih čez čas lahko pozabi, naj zapiše osebe, ki so bile prisotne ter naj poizkusi od prisotnih oseb pridobiti podpisane izjave o dogodku. K dokazovanju nepremoženjske škode, ki mu je nastala, naj si zagotovi potrdila zdravnikov, da se mu je zaradi takšnih ravnanj poslabšalo zdravje ali psihično stanje.

Kot primer dobre prakse in solidarnosti delavcev gre tu izpostaviti sodbo Višjega delovnega in socialnega sodišča, ki je ravno zaradi tega, ker so vsi delavci določene poslovalnice stopili skupaj in pričali drug za drugega, ugotovilo izvajanje mobinga nad delavcem s strani vodje poslovalnice. Le-ta je namreč odredila, naj enega izmed delavcev vseskozi spremlja varnostnik, tudi med malico in tudi takrat, ko gre na WC, pri čemer delavec v preteklosti nikoli ni kradel ali kako drugače oškodoval delodajalca. V tem primeru je bilo razsojeno, da se je mobing resnično izvajal, čeprav je vodja poslovalnice s podporo svojih nadrejenih zatrjevala drugače.

V skladu z ZDR je delodajalec v primeru kršitve prepovedi trpinčenja na delovnem mestu delavcu odškodninsko odgovoren. Pri odmeri višine odškodnine se upošteva škoda, ki jo je utrpel delavec, odškodnina pa mora biti tudi taka, da delodajalca odvrača od ponovnih kršitev. Delodajalec je namreč odgovoren za normalno delovno okolje in mora poskrbeti, da do trpinčenja ne prihaja ne med sodelavci ne med nadrejenimi in podrejenimi delavci. Za ta namen mora delodajalec zagotoviti ustrezne ukrepe, s katerimi se mobing preprečuje (znan primer so zagotovljena mesta za anonimne pritožbe).

Študijski obisk predstavnikov ZDOPS in SOPS v Celovcu v okviru projekta DialogueS

ZANIMIVO IN POUČNO

Predstavniki Združenja delodajalcev obrti in podjetnikov Slovenije (ZDOPS) in Sindikata obrti in podjetništva Slovenije (SOPS) so 18. februarja, v okviru projekta DialogueS, s katerim se želijo dokopati do najboljših izvedbenih rešitev na področju pogojev dela in zaposlovanja v obrti in podjetništvu, obiskali Celovec oziroma tamkajšnji zavod za zaposlovanje - Arbeitsmarktservice Kärntner (AMS). V Celovcu so se srečali tudi s predstavniki Slovenske gospodarske zveze na Koroškem in obiskali podjetje Holzbau Gasser GmbH.

Kot nam je povedala strokovna sodelavka SOPS Ana Čermelj, ki na SOPS skrbi za projekte, so vodilni uslužbenci AMS 35 obiskovalcem iz Slovenije celovito predstavili razmere na trgu dela v Avstriji in storitve, ki jih AMS nudi delodajalcem in iskalcem zaposlitve, na področju celotne Avstrije, še posebej pa rezultate, ki jih dosega na Koroškem.

Avstrijski podjetnik, ki zaposli brezposelnega delavca, dobi 5.500 evrov subvencije letno, medtem ko dobi za zaposlitev invalida 16.000 evrov. V enem mesecu AMS v Celovcu obiskalo 1.736 podjetnikov. Vsi so prišli z namenom, da bi se informirali, kje jim lahko AMS nudi pomoč.

Na avstrijskem Koroškem je 8.500 brezposelnih, od tega 2.500časno brezposelnih (število slednjih se v času krize ni povišalo). Da na novo zaposlijo brezposelno osebo na AMS potrebujejo

zgolj 14 dni, v nekaterih primerih pa še manj. Ne samo podjetniki – delodajalci in brezposelni, ki aktivno iščejo zaposlitev, tudi sodelavci AMS so s kakovostjo storitev in klime v podjetju zelo zadovoljni. Sodelavci AMS se nenehno izobražujejo in strokovno izpopolnjujejo, saj lahko le tako poznajo celotno ponudbo, ki jo njihovo podjetje nudi. Pisarna za delodajalce na avstrijskem Koroškem je najuspešnejša v celotni Avstriji. Pisarna za delodajalce tesno sodeluje z delodajalci ter jim pomaga pri profiliranju potreb kadrov.

Izobraževalni tečaji trajajo približno pol leta. Obstajajo prav tako splošna izobraževanja preko javnega razpisa. Prav tako potekajo dodatna izobraževanja za zaposlene. Leta so subvencionirana s strani EU. Za eno stranko, ki ponuja eno delovno mesto porabijo približno 50 minut (od prvega stika do zaključnega dela), dodatno pa še 13 minut za telefonske pogovore. Če ta ista stranka ponuja dve delovni mesti, mu namenijo dodatnih 11 minut. »Že ti podatki pričajo, da so pri zaposlovanju na avstrij-

Vodilni uslužbenci AMS so predstavnikom ZDOPS in SOPS celovito predstavili razmere na trgu dela v Avstriji in storitve, ki jih AMS nudi delodajalcem in iskalcem zaposlitve.

SINDIKAT OBRTI IN PODJETNIŠTVA SLOVENIJE

OBVESTILO

V skladu z 81. členom Kolektivne pogodbe za obrt in podjetništvo (Uradni list RS, št. 92/2013), so delodajalci, ki zaposlujejo delavce, zavezani za

plačilo prispevka za usklajevanje in izvajanje Kolektivne pogodbe za obrt in podjetništvo, za leto 2014.

Zavezance pozivamo, da prispevek v višini 2,00 € na zaposlenega, nakažete Sindikatu obrti in podjetništva Slovenije, na TRR številka: 61000-3130000033, pri Delavski hranilnici Ljubljana, Miklošičeva 5, ali na TRR številka: 03100-1001709303, pri SKB d.d., Ajdovščina 4, Ljubljana, s sklicno oznako: 20-14.

Sredstva so zavezanci dolžni nakazati pri izplačilu plač za mesec maj 2014.

Strokovna služba GO SOPS

skem Koroškem zares dobro organizirani in učinkoviti,« pravi Čermeljeva.

Predstavnica Slovenske gospodarske zveze (SGZ) na Koroškem je predstavnikom ZDOPS in SOPS predstavila organiziranost in delovanje SGZ, nadstrankarske krovne gospodarske organizacije koroških Slovencev, ustanovljene leta 1988 s strani gospodarstvenikov in članov prostih poklicev iz vrst slovenske narodne skupnosti na Koroškem. Namen združenja je združevanje slovenskih gospodarstvenikov in gospodarskih strokovnjakov, podpiranje gospodarstva na Južnem Koroškem, svetovanje pri podporah EU, pospeševanje podjetništva, pospeševanje skupnega Alpsko-Jadranskega gospodarskega prostora, informiranje članov o gospodarskih in davčnih zadevah in svetovanje pri čezmejnih gospodarskih dejavnostih med Avstrijo in Slovenijo.

V Slovensko gospodarsko zvezo je včlanjenih daleč nad 100 podjetij iz Južne Koroške, ki prihajajo iz vseh panog go-

spodarstva. Letna članarina znaša za individualne člane 25 evrov, za mala podjetja z do 10 zaposlenimi 100 evrov, za podjetja z 11 do 50 zaposlenimi 250 evrov in za podjetja z nad 50 zaposlenimi 500 evrov.

Predstavniki ZDOPS in SOPS so obiskali tudi podjetje Holzbau Gasser GmbH, kjer jim je mojster obrtne dejavnosti in lastnik podjetja g. Gasser predstavil poslovanje podjetja, od njega pa so slišali tudi obilo koristnih informacij s področja usposabljanja vajencev.

T. K.

Lastnik podjetja Holzbau Gasser GmbH je gostom iz Slovenije predstavil poslovanje svojega podjetja in avstrijski sistem usposabljanja vajencev.

Zdravnica svetuje

Piše: Maja Sendi,
dr. med.

Sezonska alergija

Prihajajo spomladanski meseci, ko lahko zopet intenzivneje hodimo v naravo ter uživamo v toplejšem vremenu. V tem času pa se za številne rastline prične tudi sezona cvetenja, kar za mnoge pomeni pravzaprav manj prijetno obdobje v letu. Cvetni prah je poleg pršic, živalske dlake in hrane ena najpogostejših snovi, ki sprožijo alergijsko reakcijo pri človeku. Najpogostejša oblika alergijske reakcije je t.i. seneni nahod, ki pesti že približno vsakega desetega Slovenca.

Kaj je alergija?

Sama beseda alergija označuje pretiran oziroma nepravilen odziv našega telesa na snovi iz okolja, ki nam pravzaprav niso zares škodljive, te snovi imenujemo alergeni. Pri senenem nahodu so alergeni pelodi dreves, trav in plevela, ki pri občutljivem človeku povzročajo vnetje sluznice nosu, oči in grla.

Tudi vi trpite za senenim nahodom?

Znaki senenega nahoda so kihanje, smrkanje, voden izcedek iz nosu ter zamašen nos. Očesne veznice so vnete, pordele in srbijo. Pojavi se lahko tudi glavobol in slabši apetit. Zaradi zamašenega nosu oseba diha skozi usta, kar izsušuje sluznico grla in lahko vodi v stalno pokašljevanje. Opisani simptomi so sicer zelo podobni simptomom virusnega prehlada, a je večinoma ti dve bolezni enostavno ločiti. Pri prehladu so simptomi prisotni dva tedna ali manj, pri senenem nahodu pa trajajo tako dolgo, kot smo izpostavljeni alergenom, torej lahko tudi mesece. Drugačna je tudi barva izcedka iz nosu, pri prehladu je bolj rumenkasta, pri alergiji je izcedek precej bolj voden in prozoren. Povišana telesna temperatura in bolečine v mišicah ter sklepah so bolj značilnost prehlada in se pri alergiji ne bi smeli pojaviti. Tipično za sezonske alergije je, da so simptomi precej bolj moteči na prostem in v lepem vremenu, medtem ko so pri prehladu bolj ali manj enaki ne glede na prostor ali vremenske razmere. Dodatni pokazatelji, ki vam morajo vzbuditi sum, da gre za alergijo pa so: stalno srbenje nosu in oči, po kihanju ni občutka olajšanja ter nenazadnje, dokazana alergija pri bližnjem sorodniku.

Kako naprej?

Če glede na zgoraj navedene simptome sumite, da imate seneni nahod, se odpravite k zdravniku. Ta bo najverjetneje

lahko potrdil vašo diagnozo, sploh če ste že sami ugotovili na kaj ste alergični. V nasprotnem primeru pa je za začetek najlažje, da se ozrete skozi okno in si ogledate najbližja drevesa, če najdete v bližini brezo, je najverjetneje k alergijski reakciji doprineslo prav to drevo. Breza je namreč najbolj alergogeno drevo, na njen pelod je alergičnih kar 20 odstotkov ljudi. Med ostalimi bolj alergogenimi drevesi so še ambrozija, leska, gaber, hrast, kostanj, cipresovke, precej alergogene pa so tudi večinoma vse trave. V pomoč diagnozi se lahko opravi tudi kožno testiranje za odkrivanje alergenov, kjer pa žal v veliko primerih krivca za alergijo ni mogoče ugotoviti. V vsakem primeru pa je potrebno začeti zdravljenje s protialergijskimi zdravili čim prej, oziroma, preden alergija sploh izbruhne, saj je terapija takrat najbolj učinkovita. Če boste po zdravljenju posegli šele tedaj, ko vas bo po nosu že močno žgečkal, ko boste ves čas kihali in imeli zamašen nos, bodo zdravlila delovala precej manj, kot če bi jih začeli jemati nekaj tednov pred tem.

Kako si lahko sami olajšamo simptome alergije?

Najenostavnejši način preprečevanja katerekoli alergije je izogibanje alergenom, a je prav v primeru senenega nahoda to v praksi nemogoče. Ker se pelod prenaša po zraku, je lahko navzoč tudi kilometre stran od vira, sončno vreme in veter pa to širjenje še dodatno pospešita. Vseeno pa velja, da v obdobju, ko cveti rastlina, na katero ste alergični, čim manj časa preživljajte na prostem. Če ste bili zunaj, je priporočljivo, da se doma vedno oprhate in si umijete lase, saj se na koži in laseh nabira cvetni prah. Okna odpirajte pozno zvečer ali ponoči, saj je takrat koncentracija cvetnega prahu v zraku nekoliko manjša. Med sezono cvetenja, se odrecite vožnji z odprtimi avtomobilskimi okni. Perila ne sušite zunaj, saj se tudi na oblačila, brisače in posteljnino cvetni prah precej oprime. Čeprav ne najbolj mikavni, pa vam bodo sprehodi v deževnem vremenu povzročili precej manj težav, kot sprehajanje v sončnem in vetrovnem vremenu. Za zaščito oči so priporočljiva sončna očala ter vlažilne kapljice za spiranje cvetnega prahu iz oči. Za kvalitetnejši spanec je pomembno pogostejše menjavanje posteljnine, čiščenje nosu s fiziološko raztopino pred spanjem ter čim krajše prežračevanje.

Za konec ...

Kljub težavam, ki jih alergije lahko povzročajo, jim ne smemo pustiti, da nas ovirajo pri našem življenju. Pomembno je, da spremljamo koledar cvetenja rastlin in pelodno napoved, ki nam še najbolj zanesljivo pove, kdaj poseči po protialergijskih zdravilih. S premišljenim načinom zdravljenja in izogibanjem alergenom si lahko zelo dvignemo kvaliteto življenja.

Predstavniki SOPS in OZS na študijskem obisku v Trstu v okviru projekta PRO ZA STO

KORISTNA SPOZNANJA

V okviru projekta PRO ZA STO (PRO-mocija ZdravJA in čezmejno opravljanje STOritev) so bili predstavniki Sindikata obrti in podjetništva Slovenije (SOPS) ter Obrtno-podjetniške zbornice (OZS) 27. februarja na študijskem obisku v Trstu, kjer so obiskali Slovensko deželno gospodarsko združenje (SDGZ) oziroma Unione regionale economica Slovena.

Po besedah strokovne sodelavke Ane Čermelj, ki na SOPS skrbi za projekte, so jih že na začetku opozorili, da je trg dela v Italiji zelo specifičen ter da se (veliko) preveč podjetnikov naivno loti posla v Italiji oziroma čezmejnega opravljanja storitev. »Za opravljanje dela v Italiji je potrebno urediti veliko dokumentacije (Italija ima v povprečju največje število državnih uslužbencev v Evropi, zato terja veliko administrativnih papirjev, ki opravičujejo tolikšno delovno silo), za kar je seveda potreben tudi čas. Vendar se dolgoročno gledano zagotovo bolj splača porabiti nekaj več časa (in živcev) za dosledno urejene papirje, kot pa zaradi neurejene dokumentacije, še pred zaključkom posla, plačati kazni, s katero izničiš zaslužek (in še ta je običajno premajhen za poplačilo kazni). Kazni v Italiji so, milo rečeno, visoke,« pravi Čermeljeva.

Po njenih besedah je razmerje opravljanja čezmejnih storitev med Italijo in Slovenijo 80 proti 20. Seveda več Slovencev opravlja delo v Italiji. Italija ima specifično urejeno tudi področje delovnih razmerij. »Gre za veliko število kolektivnih pogodb, teh je namreč približno 400. Viri predpisov, ki urejajo delovna razmerja so: mednarodni viri, ki so del italijanskega delovnega prava na podlagi

Predstavniki Sindikata obrti in podjetništva Slovenije ter Obrtno-podjetniške zbornice na študijskem obisku pri Slovenskem deželnem gospodarskem združenju v Trstu.

člena 10 italijanske ustave; pravo EU, ki ga Italija kot članica mora upoštevati in izvajati; državni viri (v ta del se uvrščajo ustavna določila) in pogodbeni viri (državne kolektivne pogodbe). Cilj vseh predpisov je zagotovo zaščita najšibkejšega člena v delovnem okolju, to je zaposlenega,« pravi sogovornica.

Kot pravi Čermeljeva združenje ni vezano na nobeno politično opcijo, ampak na nacionalno opcijo – poenostavljeno rečeno: glavni kriterij je uspešno poslovanje na trgu in nudenje storitev podjetnikom, ne glede na trenutno oblast. Združenje je razdeljeno na sledeč način: 60 odstotkov predstavlja gospodarsko združenje in je v lasti le-tega, 40-odstotni lastniki pa so uslužbenci. S tem so utrdili podjetje, saj uslužbenci vedo, da

so del podjetja (tudi dobesedno). Zato se ne gre čuditi, ko predstavniki SDGZ s ponosom povedo, da so najuspešnejše podjetje v Trstu.

Čermeljeva navaja tudi nekaj ključnih podatkov in nasvetov, ki so jih predstavniki SOPS in OZS dobili od predstavnikov združenja:

1. Če podjetnik namerava delati v Italiji, naj za urejanje dokumentacije ne čaka do trenutka, ko dejansko že ima posel (tako je namreč že prepozno), ampak naj zadeve uredi prej in pravočasno. Samo kot primer: za sprejetje in priznanje slovenske poklicne kvalifikacije potrebujejo uradniki približno 4 do 5 mesecev.
2. Podjetnik mora imeti splošno sliko o razmerah v Italiji in poslovanju v Italiji. Spremljanje razmer, priznanje poklicne kvalifikacije, itd. so ključne zadeve, na katere je potrebno biti pozoren.
3. Delavcem, ki so napoteni v Italijo pripada italijanska minimalna plača, določena po posamezni, specifični kolektivni pogodbi. Če delavec dela v Italiji manj kot 8 dni, mu italijanska zakonodaja ne zagotavlja minimalne plače, štiti pa ga glede vsega drugega, na primer iz naslova varnosti in zdravja pri delu in podobno.
4. Dovoljenje za bivanje (državljanov iz tretjih držav) ni dovolj za pridobitev dovoljenja za delo v državah EU.
5. Inšpekcijske kontrole so zelo pogoste. Podjetja imajo približno 4 – 5 kontrol letno.
6. V primeru, da delavec dela več kot 8 dni zapored, mu pripada 11 ur neprekinjenega počitka, sicer gre za kršitev Zakona

Poraba energije v EU se znižuje

VISOKA ENERGIJSKA ODVISNOST

Evropski statistični urad Eurostat je objavil podatke o porabi energije za leto 2012. Bruto nacionalna poraba energije je med letoma 2006 in 2012 v celotni EU padla za 8 %. Domača proizvodnja primarne energije je leta 2012 znašala 794 MTOE (milionov ton ekvalenta nafte). Jedrska energija je z 29 %, predstavljala največji delež, sledili so obnovljivi viri energije (22 %), trda goriva (21 %), plin (17 %) in nafta (10 %). Slovenija je leta 2012 proizvedla 3,5 MTOE primarne energije, od tega 1,4 MTOE iz jedrske energije, 1,1 MTOE iz trdih goriv in 1,0 MTOE iz obnovljivih virov. Največje porabnice energije leta 2012 v EU so bile Nemčija, Francija in Združeno kraljestvo.

Energijska odvisnost, ki kaže odvisnost od uvoza energije, je leta 2012 v celotni EU znašala 53 %. Danska je edina neto izvoznica energije. Od energije so bile najmanj odvisne Estonija (17 %), Romunija (23 %) in Češka (25 %), najbolj pa Malta (100 %), Luksemburg in Ciper (oba 97 %). Slovenija je bila s 51,6-odstotno odvisnostjo malo pod evropskim povprečjem.

S. J.

o zdravju. V primeru, da delavec dela 11 dni zapored, mu pripadeta 2 prosta dneva.

7. V Italiji se napotenega delavca najprej najavi na policiji (to se nanaša na splošno varnost).
8. Tujec je lahko v Italiji brez prijave maksimalno 5 dni.
9. Za delo v Italiji mora imeti vsak posameznik urejeno avtorizacijo, cena za 3 mesece je 73 evrov.
10. Za varnost pri delu je v Italiji odgovoren lastnik podjetja.
11. Solidarna odgovornost: naročnik odgovarja za vse podizvajalce, od prvega do zadnjega.
12. Samo Trst ima 12 inšpektorjev za delo.
T. K.

Most med matičnim narodom in manjšino

»Vodstvu SDGZ je že pred dobrim desetletjem postalo jasno, da se mora odločiti za aktivno vlogo na področju čezmejnega povezovanja gospodarstva. Gospodarsko združenje o sebi razmišlja kot o inštrumentu oziroma orodju, ki bi organizacijam večinskega naroda in matice, torej javnim inštitucijam, stanovskim organizacijam, zbornicam, itd. pomagalo pri vzpostavljanju in razvoju gospodarskih stikov in sodelovanja. Drugi nivo njihovega delovanja predstavljajo storitve; Združenje je preko svojih podjetij Servis in Servis Koper, v stanju reševati katerokoli problematiko in nuditi katerokoli storitev v zvezi s čezmejnimi delovanjem slovenskih in italijanskih podjetij, preko podjetja Euroservis pa lahko poskrbi podpornim institucijam in javnim ustanovam sredstva za izvajanje svojih strateških usmeritev,« pravi Čermeljeva.

Slovenija in Ciper letos edini državi EU v recesiji

KREPITEV EVROPSKEGA GOSPODARSTVA

Evropska komisija je 25. februarja objavila zimsko gospodarsko napoved za leto 2014, v kateri Sloveniji napoveduje, da bo letos beležila javnofinančni primanjkljaj v višini 3,9 % BDP, prihodnje leto pa 3,3 % BDP. Komisija je ohranila napoved, da bosta Slovenija in Ciper letos edini državi Evropske unije v recesiji. Sloveniji napoveduje 0,1-odstotno skrajšanje BDP, v letu 2015 pa naj bi BDP zrasel za 1,3 %. Javni dolg naj bi se letos povečal na 75,4 % BDP, leta 2015 pa na 78 % BDP, kar je še vedno pod povprečjem EU in območja evra. Brezposelnost v Sloveniji naj bi letos rahlo preseгла povprečje EU in znašala 10,8 %, naslednje leto pa naj bi se zmanjšala na 10,7 %.

Po izhodu iz recesije spomladi 2013 in treh četrtletjih šibkega oživiljanja gospodarstva napoved predvideva nadaljnje gospodarsko okrevanje v večini držav članic in v Evropski uniji kot celoti. V letu 2014 naj bi BDP v EU zrastle za 1,5 % in v evrskem območju za 1,2 %, leta 2015 pa naj bi se gospodarska

dejavnost okrepila ter dosegla 2,0 % v EU oziroma 1,8 % v evrskem območju.

Gospodarska dejavnost se je začela krepiti tudi v ranljivih državah in po pričakovanih se bo ta trend še nadaljeval, čeprav se okrevanje zdi precej skromno. Pogoji financiranja so v povprečju sicer razmeroma ugodni, vendar so med državami članicami in gospodarskimi družbami razlike še vedno velike. Naložbe so kljub temu spet začele rasti in bodo v obdobju napovedi po pričakovanih dobile nov zagon, do neke mere tudi v gradbenem sektorju. Zmanjševanje negotovosti bi moralo okrepiti povpraševanje, ki bo po pričakovanih najpomembnejše gonilo rasti. Hkrati je ponovna izguba zaupanja, ki bi lahko sledila ustavitvi reform na nacionalni ali evropski ravni, največje tveganje za obete glede rasti.

Trg dela se počasi stabilizira. Brezposelnost ostaja na visoki ravni, saj spremembe na trgu dela po navadi pol leta ali še dlje zaostajajo za spremembami BDP. Glede

na navedeni vzorec se od letošnjega leta naprej napoveduje skromno povečanje zaposlenosti ter do leta 2015 znižanje stopnje brezposelnosti v EU na 10,4 % in v evrskem območju na 11,7 %, pri čemer bodo razlike med posameznimi državami ostale zelo velike. V letu 2014 bo po pričakovanih prevladovala nizka inflacija potrošniških cen, in sicer v EU 1,2 % in v evrskem območju 1,0 %, ki naj bi se v letu 2015, ko bo gospodarska rast dobila več zagona, zvišala za približno 0,25 odstotne točke.

Javnofinančni primanjkljaji držav naj bi se še naprej zmanjševali. V letu 2014 naj bi se nominalni proračunski primanjkljaj zmanjšal na 2,7 % BDP v EU in 2,6 % v evrskem območju, delež javnega dolga v BDP pa naj bi dosegel skoraj 90 % v EU in 96 % v evrskem območju. Dinamika konsolidacije v smislu strukturnega proračunskega salda kaže na splošno nevtravno proračunsko naravnost.

S. J.

Rezultati poglobljenih pregledov gospodarskega stanja v državah članicah EU

UGOTOVLJENA ČEZMERNNA NERAVNOTEŽJA

Evropska komisija je v začetku marca objavila rezultate poglobljenih pregledov gospodarskega stanja v 17 državah članicah. Hkrati je ocenila napredek pri odpravi proračunskih primanjkljajev v zadevnih državah članicah in tako posodobila mnenje o njihovih lanskis osnutkih proračunskih načrtov. Za Slovenijo je Komisija znova ugotovila čezmerna makroekonomska neravnotežja, ki zahtevajo spremljanje in nadaljnje odločne ukrepe politike, čeprav so se neravnovesja v preteklem letu zaradi makroekonomskega prilagajanja in odločnih ukrepov politike zmanjšala.

V Sloveniji bo potrebno zelo pozorno spremljati tveganja zaradi izgube stroškovne konkurenčnosti, prevelike zadolženosti podjetij, povečanja javnega dolga in gospodarske strukture, za katero je značilno šibko upravljanje podjetij. Bilance stanja bank so bile občutno izboljšane, vendar so potrebni odločni ukrepi za popolno uveljavitev celovite strategije za bančni sektor, vključno s prestrukturiranjem, privatizacijo in okrepljenim nadzorom. Zaradi velikih izdatkov za prestrukturiranje bank v letih 2013 in 2014 bo proračun-

ski primanjkljaj po pričakovanih presegel dovoljeno mejo. Če ne bodo uvedeni potrebni ukrepi, bo ostal nad mejo tudi leta 2015. Slovenija mora namreč v skladu s pravili v letu 2015 odpraviti čezmerni primanjkljaj.

Komisija v analizah ugotavlja, da makroekonomska neravnotežja obstaja v 14 državah članicah: Belgiji, Bolgariji, Irski, Finski, Franciji, Hrvaški, Italiji, Madžarski, Nemčiji, Nizozemski, Sloveniji, Španiji, Švedski in Združenem kraljestvu. Na Hrvaškem, v Italiji in Sloveniji so ta neravnotežja čezmerna, zato bo Komisija podrobno spremljala stanje in izvajanje politik ter redno poročala Svetu EU in Evroskupini.

Poglobljeni pregledi so podlaga za države članice pri pripravi nacionalnih programov reform in konvergenčnih programov, ki jih morajo predložiti Komisiji do konca aprila. Po oceni v začetku junija bo Komisija v sklepnih fazi evropskega semestra predstavila priporočila za posamezne države. Prav tako bo junija znano, ali so v državah članicah s čezmernimi neravnotežji potrebni nadaljnji ukrepi.

S. J.

Mednarodna konferenca »Posodabljanje industrijskih odnosov skozi spodbujanje prenove kolektivnih pogodb«

ZASTOJ SOCIALNEGA DIALOGA

Slovenija, ki je imela na začetku tranzicije lepe možnosti za uveljavitev socialno tržnega gospodarstva, se danes srečuje z zastojem v socialnem dialogu, zato so možnosti, da bi v Sloveniji zaživel socialno tržno gospodarstvo, manjše. Prav tako pa analize kažejo, da panožne kolektivne pogodbe v Sloveniji v zadnjih letih niso dovolj sledile novim trendom na trgu dela. Očitno se socialni partnerji pri nas še ne vidijo dovolj v vlogi aktivnih udeležencev na trgu dela, temveč s kolektivnimi pogodbami skrbijo zgolj za nadgradnjo zakonov. To so med drugim poudarili na mednarodni konferenci, ki jo je v okviru projekta »Posodabljanje industrijskih odnosov skozi spodbujanje prenove kolektivnih pogodb« organizirala ZSSS. Slednja omenjeni projekt izvaja s podporo Evropskega socialnega sklada.

Na konferenci, na kateri so analizirali razvoj industrijskih odnosov v Sloveniji ter prenos vsebin iz socialnega dialoga v Evropski uniji v kolektivna pogajanja pri nas, so poleg predstavnikov sindikatov sodelovali tudi predstavniki delodajalskih organizacij, raziskovalci iz akademske sfere in gostje iz Evropske konfederacije sindikatov (EKS).

Hitre spremembe delovnopravne zakonodaje niso potrebne

Udeležence mednarodne konference je uvodoma pozdravil predsednik ZSSS Dušan Semolič. Spomnil je na pogajanja o sklenitvi socialnega sporazuma in opozoril, da predstavniki delodajalskih organizacij zahtevajo spodbude države za še bolj fleksibilno zaposlovanje delavcev. Glede na to, da je že danes preveč možnosti za fleksibilno zaposlovanje, sindikati na to ne morejo pristati, prav tako pa nasprotujejo hitrim spremembam Zakona o delovnih razmerjih. Zavzemajo

Na mednarodni konferenci se je zbralo okoli 50 predstavnikov sindikatov in delodajalskih organizacij ter strokovnjakov iz akademske sfere.

Dušan Semolič

se, da bi za posodobitev industrijskih odnosov več storili s sklepanjem kolektivnih pogodb na panožni ravni. Po Semoličevih besedah je pri sklepanju kolektivnih pogodb najbolj pereč plačni del, saj so v nekaterih dejavnostih že plače za šesti tarifni razred pod minimalno plačo. Takšni plačni politiki, ki ni odvisna od Bruslja, temveč od nas samih, se morajo po njegovih besedah sindikati odločno zoperstaviti.

Socialni dialog iz Evropske unije je treba prenesti tudi k nam

Izvršni sekretar ZSSS Andrej Zorko je

opozoril, da pri nas socialni partnerji s panožnimi kolektivnimi pogodbami v glavnem urejajo klasične pravice delavcev in na ta način nadgrajujejo zakone, premalo pa prihajajo v njih do izraza nove oblike in težave na trgu dela, nove oblike zaposlovanja, ukrepi aktivne politike zaposlovanja in drugi sodobni trendi na trgu dela. Na ravni Evropske unije socialni partnerji na ta vprašanja odgovarjajo s sklepanjem okvirnih sporazumov in dogovarjanjem o okvirnih ukrepih, čemur pa panožne kolektivne pogodbe pri nas tako na državni kot na podjetniški ravni ne sledijo dovolj.

Zorko je nato predstavil okvirne sporazume in okvirne ukrepe, sklenjene med socialnimi partnerji na ravni Evropske unije: okvirni sporazum o delu na daljavo, okvirni sporazum o stresu v zvezi z delom, okvirni sporazum o nadlegovanju in nasilju na delovnem mestu, okvirni sporazum o vključujočih trgih dela, okvir ukrepov za vseživljenjski razvoj kompetenc in kvalifikacij, okvir ukrepov za enakost spolov ter okvir ukrepov za zaposlovanje mladih.

Andrej Zorko

BDP na prebivalca glede na standarde kupne moči v regijah EU

VELIKE RAZLIKE MED REGIJAMI

Evropski statistični urad Eurostat je konec februarja objavil podatke o BDP na prebivalca glede na standarde kupne moči v regijah Evropske unije za leto 2011. Slovenija je kot država dosegla 84 % povprečja EU. Po regijah je v Zahodni Sloveniji BDP na prebivalca znašal 100 %, v Vzhodni Sloveniji pa 71 % povprečja EU.

Najbogatejša regija v EU je Inner London s 321 % povprečja EU, najrevnejši regiji pa sta Severozahod Bolgarije in Severovzhod Romunije z 29 % povprečja EU. BDP na prebivalca je v 41 regijah višji od 125 % povprečja EU, večinoma v Nemčiji, na Nizozemskem in v Avstriji. Eurostat opozarja, da na visok BDP v nekaterih regijah močno vplivajo dnevni migranti. V 75 regijah v EU pa je BDP na prebivalca nižji od 75 % povprečja EU, največ v regijah v Bolgariji in Romuniji. Med omenjenimi 75 regijami je tudi Vzhodna Slovenija.

S. J.

Panožne kolektivne pogodbe pod drobnogledom

Inštitut za delo pri Pravni fakulteti v Ljubljani je v sodelovanju z ZSSS v okviru projekta pripravil iz izdal »Vodnik po sporazumih evropskih socialnih partnerjev z vidika vsebin za kolektivna pogajanja«, ki bo v pomoč pogajalcem z delo-

dajalske in sindikalne strani pri bipartitnih pogajanjih o panožnih kolektivnih pogodbah. Raziskava, ki jo je izvedel omenjeni inštitut je namreč pokazala, da v večini panožnih kolektivnih pogodb pri nas ni vsebin, o katerih govorijo sporazumi socialnih partnerjev na ravni Evropske unije in ki naj bi jih implementirali v nacionalno ureditev tudi s kolektivnimi pogodbami. Očitno so bili socialni partnerji v Sloveniji pred in po vključitvi Slovenije v Evropsko unijo in v evro območje zazrti v nekatere druge prioritete in socialnega dialoga na ravni evropske unije, ki je sledil sodobnim trendom na trgu dela, niso dovolj pozorno spremljali ter prenašali v naše okolje.

Raziskavo »Kolektivne pogodbe dejavnosti na nacionalni ravni« je na mednarodni konferenci predstavil profesor Mitja Novak. Po njegovih besedah delu na daljavo oziroma delu na domu slovenske kolektivne pogodbe ne posvečajo pozornosti, čeprav gre glede na razvoj komunikacij za izjemno aktualen pojav. Delo na daljavo omenja samo polovica

Mitja Novak

panožnih kolektivnih pogodb, o sodobnem komuniciranju z zaposlenimi pa govori samo ena. Problematike stresa v zvezi z delom ne ureja niti ena kolektivna pogodba. Določbe v zvezi z nadlegovanjem in nasiljem na delovnem mestu vsebuje le pet panožnih kolektivnih pogodb, ki to problematiko obravnavajo v različnih poglavjih. Tudi vsebine, o katerih govori okvirni sporazum o vključujočem trgu dela, so v panožne kolektivne pogodbe pri nas bolj poredko vključene. Presenetljivo malo naše kolektivne pogodbe govorijo tudi o izobraževanju in usposabljanju zaposlenih. Največkrat to preprosto prepuščajo odločitvam delodajalca. Raziskava je pokazala tudi, da kolektivne pogodbe dejavnosti večinoma ne določajo splošnega režima delovnega časa ugodneje za delavce od zakonodaje. Ureditev vseživljenjskega učenja pa se v naših kolektivnih pogodbah omejuje zlasti na primer, ko se delavci izobražujejo in usposabljujejo v interesu delodajalca. Načrtovanja razvoja kompetenc in kvalifikacij zaposlenih pa kolektivne pogodbe dejavnosti sploh ne omenjajo. Podobno velja tudi za problematiko enakosti spolov. O zagotovitvi zadostnega števila pripravniških in učnih mest za izvajanje vajeništva oziroma praktičnega usposabljanja pri delodajalcih pa ne govori nobena panožna kolektivna pogodba. Hkrati pa domala vse panožne kolektivne pogodbe na široko odpirajo možnosti sklepanja pogodb za določen čas tudi izven zakonsko določenih primerov, kar ni v skladu s cilji okvirnih ukrepov za zaposlovanje mladih.

Socialni dialog na preizkušnji

Bleščečo analizo razvoja industrijskih odnosov v Sloveniji v minulih dveh desetletjih je podal profesor Miroslav Stanojevič iz Fakultete družbenih ved v Ljubljani. Po njegovih besedah je imela Slovenija v začetku devetdesetih let dobre možnosti za prehod v socialno tržno gospodarstvo, ki si ga brez močnih socialnih partnerjev in korporativnega upravljanja ni mogoče zamisliti. Slovenija takrat še ni imela problemov s proračunskim primanjkljajem in velikim javnim dolgom, temveč samo z inflacijo. Začela pa se je tudi razdelitvena privatizacija nekdanjega državnega premoženja.

Miroslav Stanojevič

Tudi socialni partnerji so bili takrat še močni: Gospodarska zbornica Slovenije je imela obvezno članstvo, v sindikate pa je bilo vključenih 40 odstotkov delavcev. Nestabilne vladne koalicije so bile prisiljene na dialog s socialnimi partnerji. V teh razmerah se je razvil tripartitni socialni dialog, ki je privedel do konkurenčnega obrazca. Temeljlil je na sistematičnem omejevanju rasti plač ter na intenzifikaciji in fleksibilizaciji dela.

V Sloveniji smo pričakovali, da se bo po našem vstopu v Evropsko unijo in evro območje socialno tržni model gospodarstva v Sloveniji še okrepil, dejansko pa je prišlo do obrata v smeri neoliberalizma, saj se je v zadnjih desetletjih močno spremenila tudi Evropska unija sama. V Sloveniji smo bili ob vstopanju v Evropsko unijo zazrti v socialno tržno gospodarstvo v Nemčiji v sedemdesetih in na začetku osemdesetih let, dejansko pa smo se znašli v drugem filmu, saj se je v tem času v temeljih spremenila tudi Nemčija. Zaradi tega so podobno kot v vseh novih članica Evropske unije tudi v Sloveniji ljudje razočarani. To razočaranje pa se zaradi svetovne finančne in gospodarske krize še stopnjuje.

V nastalih razmerah je vlada 2005 poskušala krizo rešiti z radikalnimi neoliberalnimi reformami, kar je na eni strani privedlo do blokade socialnega dialoga, po drugi strani pa do radikalizacije stališč socialnih partnerjev. Zaradi tega smo od takrat naprej priče eroziji kolektivnih pogajanj na sektorski ravni in upadu pokritosti delavcev s kolektivnimi pogodbami.

Zaradi poglobljanja krize in tajkunskih prevzemov je prišlo do upada bruto domačega proizvoda. Proračunski primanjkljaj, javni dolg in brezposelnost so se po letu 2008 krepko povečali. Leta 2009 je prišlo do spontanosti stavk, s katerimi se je začel proces de-legitimiranja sindikatov. Vlada je na spontano nezadovoljstvo odgovorila z povečanjem minimalne plače, vendar kljub temu ni dobila podpore za neoliberalne reforme. Proti njim se je

sprožil plaz referendumov, s katerimi se je začel proces de-legitimiranja vlade.

Po »zimi nezadovoljstva«, v kateri je bil sprejet paket radikalnih varčevalnih ukrepov, je aprila 2012 prišlo do generalne stavke v javnem sektorju. Maja pa je nova vlada dosegla vpis fiskalnega pravila v ustavo in prepoved referendumov o vprašanih povezanih z javnimi financami.

Možnosti, da bi v Sloveniji uvedli socialno tržno gospodarstvo so po besedah Stanojeviča danes manjše, kot so bile pred dvema desetletjema. Nekaj dejavnikov, ki delujejo v prid socialnemu dialogu je še: sindikati so še zmeraj dokaj vplivni; javni sektor je sorazmerno razvit; koalicijske vlade pa so praviloma nestabilne in se morajo pogajati s socialnimi partnerji. Na drugi strani pa je še več okoliščin, ki teže socialnega dialoga zmanjšujejo: upad članstva v sindikatih, ki niso znali izkoristiti energije in masovnosti vstajniškega gibanja; radikalizacija stališč delodajalskih organizacij in sindikatov; pod pritiskom krize in zahtev mednarodnih institucij se vlada izogiba poga-

Cinzia Sechi

janjem z vedno bolj zahtevnimi socialnimi partnerji; na nacionalnih ravneh vlade vse bolj pogosto samo še implementirajo politiko sprejeto v Bruslju; med socialnimi partnerji je vse več nesoglasij in nezaupanja: upoštevati pa je treba tudi prepoved referendumov in v ustavi zapisano fiskalno pravilo. Skratka, uveljavitev socialno tržnega gospodarstva v Sloveniji je vse bolj pod vprašajem.

Evropske izkušnje

V nadaljevanju mednarodne konference je Cinzia Sechi iz EKS predstavila socialni dialog na evropski ravni s posebnim poudarkom na pripravi okvirnih sporazumov in okvirnih ukrepov. Socialni partnerji na evropski ravni se sami odločijo, katera vprašanja bodo rešili s socialnim dialogom, katera pa bodo prepuščili evropski komisiji, da jih uredi z direktivami.

Še je čas za uveljavitev socialno tržnega gospodarstva

Mednarodna konferenca je pokazala, da bodo socialni partnerji v Sloveniji morali več pozornosti posvetiti sklepanju kakovostnih kolektivnih pogodb na panožni in podjetniški ravni, če želijo uveljaviti socialno tržni model gospodarstva, za katerega smo se v Sloveniji navduševali pred osamosvojitvijo. Če socialni partnerji zaradi kakršnega koli vzroka temu ne bodo kos, se bo tudi pri nas še naprej krepil neoliberalizem skupaj z vsemi negativnimi posledicami, ki jih prinaša.

Tomaž Kšela

Delavnica o pravicah napotjenih delavcev v Celju - projekt PRO ZA STO V IZOGIB KRŠITVAM

Sindikat obrti in podjetništva Slovenije (SOPS) je 13. februarja, v okviru projekta PRO ZA STO, v Celju organiziral delavnico, na kateri se je zbralo kar lepo število udeležencev. Na delavnici je najprej namestnik generalnega sekretarja SOPS Bojan Hribar predstavil projekt PRO ZA STO. Po njegovih besedah je projekt namenjen krepitvi socialnega dialoga in sodelovanju socialnih partnerjev pri pripravi sistemskih rešitev za boljšo urejenost trga dela, izboljšanje delovnih pogojev, organizacije dela in izboljšanje razmer za zdravje in varstvo pri delu. Prav tako je projekt namenjen dvigu konkurenčnosti slovenskega gospodarstva ter ustvarjanju novih delovnih mest. Poleg tega pa bodo s projektom okrepili usposobljenost vseh deležnikov, kar bo prispevalo k njihovemu boljšemu položaju na trgu dela in dvigu njihovih kompetenc.

Nato je izvršni sekretar ZSSS Goran Lukič spregovoril o pogojih napotovanja delavcev v tujino. Po njegovih besedah je napoteni delavec tisti delavec, ki za omejen čas opravlja delo na območju države članice Evropske unije, ki pa ni država, v kateri običajno dela. Za napotitev v druge članice Evropske unije iz Slovenije potrebuje delavec A1 obrazec, ki ga izda Zavod za zdravstveno zavarovanje, če so izpolnjeni naslednji pogoji: da je bil delavec zavarovan najmanj en mesec pred napotitvijo na delo, da obstaja pogodba o zaposlitvi za opravljanje dela v tujini oziroma aneks k obstoječi pogodbi o zaposlitvi, skladno s 210. členom Zakona o delovnih

razmerjih (ZDR-1); da gre za plačano zaposlitev; da delovno razmerje obstaja celotno obdobje napotitve na delo v tujino; da skupno obdobje trajanja napotitve z vsemi podaljšanji ne presega dobe petih let; da gre za napotitev v drugo državo članico in da ne gre za zamenjavo druge že napotene osebe, ki ji je potekla napotitev. Če je delavec tujec, ki je zaposlen pri slovenskem delodajalcu in ima dovoljenje za začasno prebivanje, potrebuje poleg A1 obrazca tudi vizum države gostiteljice. Če ima delavec stalno bivanje v Sloveniji pa vizuma v večini držav sploh ne potrebuje

- v Nemčiji lahko tako dela največ tri meseca na leto, za več pa potrebuje vizum.

Lukič je predstavil tudi pravice napotjenih delavcev. Položaj delavcev, ki so napoteni v Slovenijo v okviru opravljanja storitev, določa 210. člen ZDR-1. Položaj in pravice delavcev, ki jih delodajalec napotuje iz Slovenije predvsem v države Zahodne Evrope, morajo biti v skladu z minimalnimi pravicami in pogoji dela, kot določa direktiva Evropske unije 96/71/ES o napotitvi delavcev na delo v okviru opravljanja storitev. V času napotitve delavca na delo v tujino mora delodajalec

Ivršni sekretar ZSSS Goran Lukič je na delavnici izpostavil, da mora delodajalec v času napotitve delavca na delo v tujino spoštovati osnovne pravice delavcev, ki veljajo v državi gostiteljici.

Zagotavljanje pogojev za izvajanje ukrepov aktivne politike zaposlovanja

POVEČEVANJE SREDSTEV

Vlada je povečala sredstva za izvajanje ukrepov aktivne politike zaposlovanja za leti 2013-2014. Po novem bo za obe leti na voljo 198,7 milijona evrov. Od tega bodo 81,4 milijona evrov zagotovili iz integralnega proračuna in 117,3 milijona evrov iz sredstev Evropskega socialnega sklada. V primerjavi s prejšnjim načrtom za izvajanje aktivne politike zaposlovanja 2013-2014 se sredstva namenjena izvajanju programov v letu 2014 povečujejo, in sicer za 44,3 milijona evrov, v skladu s spremembami državnega proračuna za leto 2014.

Načrt za izvajanje ukrepov aktivne politike zaposlovanja, ki je izvedbeni dokument za dvoletno proračunsko obdobje, so spremenili zaradi sprememb državnega proračuna za leto 2014. Slednji določa okvir razpoložljivih sredstev za izvajanje programov in aktivnosti v okviru petih ukrepov aktivne politike zaposlovanja (usposabljanje in izobraževanje, nadomeščanje na delovnem mestu in delitev delovnega mesta, spodbude za zaposlovanje, kreiranje delovnih mest, spodbujanje samozaposlovanja).

T. K.

spoštovati osnovne pravice delavcev, ki veljajo v državi gostiteljici: minimalno postavko, tudi za nadurno delo (plača delavca ne sme biti nižja od minimalne plače); maksimalni delovni čas in minimalni čas počitka (delavec ne sme delati več ur, kot je določeno v nacionalnih pravilih); minimalni plačani letni dopust (delavec je upravičen do dopusta); zdravje in varnost ter higiena pri delu; posebne pogoje pri zaposlovanju in delu nosečnic ali žensk, ki so pred kratkim rodile ter mladih in prepoved dela otrok, pogoje za posredovanje dela delavcev, zlasti kadar gre za delavce, ki jih zagotovijo agencije za začasno delo; enako obravnavanje moških in žensk in druge določbe o ne-diskriminiranju.

Poblize je Lukič govoril o napotitvah delavcev v Nemčijo. Tam morajo imeti napoteni delavci pri sebi dokazilo o socialnem zavarovanju iz Slovenije: ustrezno potrdilo E101 oziroma potrdilo A1, ki ga izda Zavod za zdravstveno zavarovanje Slovenije.

Za napotene delavce veljajo v Nemčiji enaki pravni predpisi, kot veljajo za domače. To velja zlasti za delovni čas, dopust in predpise v zvezi z varstvom pri delu. Slovenski delodajalec, ki napotuje delavce, mora napotnim delavcem zagotoviti plačo v višini plače nemškega delavca ter spoštovati delovni čas, vključno z odmori in počitki.

Državljeni Evropske unije lahko v Nem-

čiji bivajo do treh mesecev brez dovoljenja. Vedno pa morajo imeti pri sebi osebni dokument s fotografijo. Državljeni tretjih držav, ki so napoteni v Nemčijo, pa morajo prijaviti bivanje pri nemškem veleposlanstvu.

Nemčija ima sklad za plačilo nadomestil za letni dopust gradbenih delavcev (ULAK ali SOKA-BAU). Poleg plače mora delodajalec delavcem odvajati prispevke

v nemški sklad za regres in izravnavo plače za področje gradbeništva. Na podlagi zahtevka delavci prejmejo nakazila od sklada.

Sicer pa je Lukič udeležencem podrobno pojasnil tudi navodila za izvajanje naporitve na delo v države članice EU in Švico, ki jih je izdal Zavod za zdravstveno zavarovanje Slovenije.

T. K.

Zanemarjen okvirni sporazum evropskih socialnih partnerjev

DELO NA DALJAVO

Mednarodna konferenca v okviru projekta »Posodabljanje industrijskih odnosov skozi spodbujanje prenovne kolektivnih pogodb« je pokazala, da so socialni partnerji v Sloveniji v času priprav na vstop Slovenije v Evropsko unijo in v evro območje povsem spregledali rezultate socialnega dialoga na evropski ravni. Zato so pri sklepanju kolektivnih pogodb v glavnem nadgrajevali zakone, medtem ko okvirnih sporazumov med socialnimi partnerji na evropski ravni niso dovolj upoštevali, seveda razen redkih izjem.

Eden med prvimi okvirnimi sporazumi, ki so ga sprejeli socialni partnerji na evropski ravni, je bil »Okvirni sporazum o delu na daljavo«. Ta sporazum, ki so ga socialni partnerji (ETUC, UNICE/UEAPME in CEEP) sprejeli leta 2002, vzpostavlja po navedbah izredne profesorice dr. Barbare Kresal (Vodnik po sporazumih evropskih socialnih partnerjev z vidika vsebin za kolektivna pogajanja, Ljubljana, 2014) splošen okvir ureditve na evropski ravni, ki ga nacionalni socialni partnerji nato implementirajo v posamezni državi članici upoštevajoč značilnosti nacionalnih praks in postopkov.

Sporazum se po navedbah Kresalove nanaša na eno od fleksibilnih oblik zaposlitve. Kot navaja sporazum mora evropska družba, če želi pridobiti z razvojem informacijske družbe, spodbujati tudi delo na daljavo na tak način, da bosta pri tem ustrezno zagotovljena tako fleksibilnost kot varnost in da se bo kakovost pogojev dela izboljševala. Pri tem ni zanemarljivo, da je delo na daljavo primerno tudi za povečevanje zaposlitvenih možnosti za osebe z ovirami na trgu dela.

Delavci se za delo na daljavo morajo odločiti prostovoljno

Sporazum definira delo na daljavo kot obliko organiziranja in izvajanja dela z uporabo informacijske tehnologije v okviru sklenjene pogodbe o zaposlitvi, pri čemer se delo, ki bi se lahko opravljalo v prostorih delodajalca, redno izvaja izven teh prostorov. Sporazum poudarja tudi prostovoljno naravo dela na daljavo, ki je lahko dogovorjeno že ob sklenitvi pogodbe o zaposlitvi ali pa je posledica naknadnega prostovoljnega dogovora o tem. Prehod na delo na daljavo pa ne sme spremeniti statusa delavca glede drugih vidikov zapo-

slitve. Prav tako zavrnitev takšne ponudbe ne more biti sama po sebi razlog za prenehanje zaposlitve ali spremembo pogojev zaposlitve. Za oba primera, bodisi začetni ali naknadni dogovor o delu na daljavo, okvirni sporazum zahteva ustrezen pisni dokument.

Okvirni sporazum določa tudi pravilo o enakem obravnavanju delavca na daljavo:

dr. Barbara Kresal: »Okvirni sporazum med drugim določa tudi pravilo o enakem obravnavanju delavca na daljavo: imeti mora enake pravice kot drugi primerljivi delavci, ki delajo v delodajalčevih prostorih.«

imeti mora enake pravice kot drugi primerljivi delavci, ki delajo v delodajalčevih prostorih. Upoštevajoč posebnosti dela na daljavo pa so lahko potrebni tudi dodatni kolektivni ali individualni dogovori.

Delodajalec mora po okvirnem sporazumu spoštovati zasebnost delavca – sistem nadzora delavca na daljavo mora biti sorazmeren. Sporazum natančno ureja tudi vprašanja v zvezi z opremo oziroma sredstvi za delo. Med drugim zahteva povračilo stroškov, ki so neposredno povezani z delom, na primer stroški komunikacije. Posebno pozornost posveča tudi varnosti in zdravju delavcev na daljavo. Urejena so tudi nekatera specifična vprašanja, kot na primer problematika vstopa v stanovanje delavca, ki v njem opravlja delo na daljavo. Sporazum zahteva predhodno najavo in delavčevo soglasje za vstop v njegovo stanovanje.

Kako preprečiti izolacijo delavcev na daljavo?

V zvezi z organizacijo dela sporazum določa, da morajo biti obseg dela skupaj s standardi uspešnosti delavca na daljavo primerljivi s tistimi, ki veljajo za delavce v

prostorih delodajalca. Sporazum od delodajalca zahteva tudi, da sprejme ustrezne ukrepe, s katerimi prepreči izolacijo delavcev na daljavo in njihovo ločenost od sodelavcev. Delavci na daljavo morajo imeti tudi enak dostop do usposabljanja in možnosti razvoja svoje kariere. Prav tako okvirni sporazum določa, da je treba delavcem na daljavo omogočiti enake pogoje za sodelovanje in kandidiranje na volitvah za predstavnike delavcev, o uvedbi dela na daljavo pa mora delodajalec obvestiti delavske predstavnike in se z njimi posvetovati.

Kot navaja Kresalova lahko nacionalni socialni partnerji poskrbijo za implementacijo okvirnega sporazuma na več načinov, bodisi da spodbudijo zakonsko ureditev ali pa da zagotovijo implementacijo sporazuma preko kolektivnih pogodb.

V Sloveniji je ta okvirni sporazum implementiran zlasti z delovno zakonodajo, vendar to ni ovira, da socialni partnerji ne bi s kolektivnimi pogodbami nadgrajevali zakonske ureditve, upoštevajoč značilnosti in potrebe v posamezni dejavnosti.

Socialni partnerji v Sloveniji so prezrli sporazum o delu na daljavo

Inštitut za delo pri Pravni fakulteti v Ljubljani je analiziral, koliko so posamezni okvirni sporazumi, sklenjeni med socialnimi partnerji na evropski ravni, implementirani v kolektivne pogodbe dejavnosti. Analiza je pokazala, da so socialni partnerji ob sklepanju kolektivnih pogodb dejavnosti v celoti prezrli potrebo po posebnem urejanju dela na daljavo. Niti ena od analiziranih kolektivnih pogodb izrecno ne omenja dela na daljavo in ne vsebuje posebnih določil o tem.

Pri nas o delu na daljavo kot posebni obliki dela na domu govori Zakon o delovnih razmerjih. Ne glede na to pa je še vedno prostor tudi za kolektivna pogajanja o tematiki dela na daljavo, zlasti v tistih dejavnostih, kjer bi bila ta fleksibilna oblika dela lahko še posebej zanimiva in s tem bolj razširjena. V bodoče bi bilo po navedbah Kresalove smiselno socialne partnerje spodbuditi, da bi v kolektivna pogajanja vključili zlasti tista vprašanja dela na daljavo, glede katerih zakonodaja še ni popolnoma implementirala zahtev sporazuma o delu na daljavo.

Povzel T. K.

Inšpekcija za delo opozarja na nevarnosti pri odpravljanju posledic žledolomov v gozdovih

ZAHTEVNA SANACIJA

Čeprav je bila letošnja zima kratka, sta žled in sneg v slovenskih gozdovih povzročila ogromno škode, ki jo bodo morali lastniki hitro sanirati, saj bo drugače še večja. Sanacija gozdnih površin po žledolomu pa je zelo zahtevna in nevarna opravilo, na kar sta pred dnevi opozorili kar dve inšpekciji: Inšpektorat Republike Slovenije za delo in Gozdarska inšpekcija v okviru Inšpektorata Republike Slovenije za kmetijstvo in okolje. Obe inšpekciji pozivata vse, ki so v gozdovih že ali pa še bodo začeli odpravljati škodo, naj pri tem varujejo svoje zdravje in življenje. Lani se je namreč pri delu v slovenskih gozdovih smrtno poškodovalo 13 ljudi, predlani pa celo 22.

Sanacija posledic žledoloma je nepredvidljiva in zato nevarna

Letos pa bo delo v gozdovih še mnogo bolj nevarno kot lani in predlani. Strokovnjaki opozarjajo, da je sanacija žledoloma eno od najbolj nepredvidljivih del v gozdu, zaradi česar je še posebej nevarno.

Inšpekcija za delo opozarja, da morajo biti delavci za delo v gozdovih ustrezno usposobljeni: za traktorsko spravilo, za sečnjo z motorno žago ter za izdelavo in dodelavo gozdnih sortimentov in nego mladovja. Za opravljanje teh del v tistih gozdovih, ki niso v njihovi lasti, morajo imeti četrto stopnjo izobrazbe (poklicno izobrazbo) s področja gozdarstva ali pridobljen ustrezen certifikat. Poleg tega morajo biti tudi teoretično in praktično usposobljeni za varno in zdravo delo.

Inšpektorji opozarjajo, da je odstranjevanje obviselih dreves po žledolomu, kleščene vej in žaganje obremenjenih debel izjemno nevarno. Zato naj se tega dela izogibajo vsi, ki za delo v gozdu niso zares dobro usposobljeni in ki z sečnjo nimajo bogatih izkušenj. Delovne tehnike, predvsem pri dokončnem podiranju dreves in žaganju že podrtih dreves in debel, so namreč precej drugačne kot v normalnih razmerah. Tehnika dela z motorno žago v takih razmerah je zelo zahtevna.

Brez zaščitne opreme in dobrega orodja v gozdu ne gre

Inšpektorji za delo posebej poudarjajo, da potrebujejo delavci za delo v gozdu ustrezno varovalno opremo. Osebo varovalno opremo za delo v gozdu predstavlja: varovalna čelada, glušniki, varovalna

mrežica, zaščitna jakna žive barve, zaščitne rokavice, varovalne hlače z mrežico proti vrezu, varovalni škornji ali čevlji s kovinsko kapico in mrežico proti vrezu. Pri delu v gozdu je nujno imeti pri sebi tudi vse potrebno za nudenje prve pomoči v primeru nesreče pri delu.

Seveda pa morajo imeti delavci tudi ustrezno orodje za delo v gozdu. Potrebujejo motorno žago, zaščito za verigo, orodje za vzdrževanje, gorivo in olje za mazanje verige (biološko razgradljivo), sekuro, lupilnik, vejevnik, več vrst klinov (obvezno tudi žepni), cepin, obračalko, škripec, meter, žični nateg, priročno prvo pomoč, mobilni telefon za primer potrebe po nujni

Lastniki naj gredo v gozd samo, če so usposobljeni

V svojem gozdu lahko vsa dela opravlja lastnik gozda, pri tem pa mu lahko pomagajo tudi njegovi zakoniti dediči ter njihovi zakonci ter druge fizične osebe v okviru sosedске pomoči. Vendar pa inšpektorji opozarjajo, da je za lastnike, ki za delo v gozdu po žledolomu niso dovolj usposobljeni, bolje, če za sanacijo razmer po naravnih ujmi najamejo strokovno usposobljene delavce.

Po Zakonu o gozdovih ima gozdarska inšpekcija pravico in dolžnost, da preveri, ali izvajalci izpolnjujejo pogoje za opravljanje del v gozdu.

Inšpektorji za delo poudarjajo, da potrebujejo delavci za delo v gozdu ustrezno varovalno opremo.

pomoči. V nevarnih razmerah potrebujejo delavci v gozdu tudi kramp in lopato. Poleg vsega naštetega je treba imeti pri žledolomu v bližini tudi traktor z vitlom, s katerim se razveče prežagana hlodovina in s tem sprosti napetosti v deblih.

Suhe in odpadle veje so smrtno nevarne

Delovni inšpektorji opozarjajo, da se največ nesreč v gozdu zgodi zaradi padca odlomljenih vej pri prerezu drevesa. Zaradi tega se zgodi kar 40 odstotkov vseh nesreč v gozdu. Še posebej nevarne so suhe veje in veje sosednjega drevesa, ki se odlomijo pri padanju požaganega drevesa.

Kar 19 odstotkov nesreč se zgodi, ker tisti, ki opazujejo delo, ne upoštevajo varnostne razdalje. Okoli 14 odstotkov nezgod se zgodi zaradi nenadnega preloma debela zaradi napetosti ali zaradi preloma in padanja debela (posebej nevarne so bukke). Okoli 11 odstotkov nesreč pa se zgodi pri reševanju zagozdenih in obviselih debel.

Lastnikom gozda, ki niso registrirani izvajalci gozdarskih dejavnosti, po zakonu ni treba izpolnjevati pogojev glede strokovne usposobljenosti in tudi ne usposobljenosti po Zakonu o varnosti in zdravju pri delu za izvajanje del v lastnem gozdu. Seveda pa za njihovo varnost ni dobro, če se dela lotijo neusposobljeni.

V kolikor ima kmet delodajalec zaposleno osebo, ki ni njegov zakoniti dedič ali dedičev zakonec, pa mora zaposleni izpolnjevati tudi pogoje strokovne usposobljenosti.

Usposabljanje za delo v gozdu

Sicer pa Zavod za gozdove Slovenije za lastnike gozdov organizira tečaje za varno delo v gozdu. Termini tečajev so objavljeni na spletni strani zavoda.

Nasvete inšpektorjev in drugih strokovnjakov velja vzeti skrajno resno, saj izkušenj s sanacijo gozdov po žledolomu v osrednjih Slovenskih gorah nimamo veliko. Zato je previdnost tokrat še toliko bolj na mestu.

T. K.

Malo za šalo

Stewardesa

Pri uri biologije vpraša učiteljica

Janezka: »Poznaš kakšnega sesalca, ki leti?«

Janezek: »Absolutno! Stewardesa«

Kulturni kotichek

Piše: Roman Končar

Glas, ki se ga ne pozabi ...

Slovenski medijski, ali bolje rečeno, estradni prostor, je skupek najrazličnejšega. Ogromno, ampak resnično ogromno je dobesednega »pofla«, da te je sram ob gledanju in poslušanju, nekaj pa je resnično – vrednega. In to, vredno, je, skorajda praviloma, zatrto, prezrto, vsekakor pa ne vrednoteno tako, kot bi v vseh civiliziranih, »normalnih« deželah bilo.

Najbolj »v nebo vpijoče« je to na področju glasbe, se mi zdi. Tako ali drugače sem sodeloval z množico slovenskih glasbenic in glasbenikov. Res jih je bilo veliko. In ne morem verjeti, še danes ne, da pri nas uspevajo tudi tisti nekatere in nekateri, ki sploh nimajo posluha. Pa ga res nimajo. Ali pa ga imajo tako malo, da bi bilo bolje, če bi ga »ven dajali« v domači kuhinji ali kopalnici, vsekakor pa bolj na samem. In se ne bi kazali ne dajali v poslušanje ubogemu, vsega hudega vajenemu slovenskemu življu.

No, so pa, seveda, tudi čudovito svetle izjeme. So ljudje, v mislih imam pevke in pevce slovske, ki znajo in predvsem zmorejo kjerkoli in kadarkoli zapeti iz duše in iz srca, pa tako intonacijsko točno, kot se spodobi in pričakuje od nekoga, ki se definira kot »umetnica/umetnik – pevka/pevec«.

Čisto nič nimam proti reku »naj cveti tisoče cvetov«. Nič. Naj cveti! A naj, za Boga milega, nekatere in nekateri raje cvetijo v zatišju lastne majhnosti in naj ne mučijo ljudi okoli sebe. A kaj, ko je pri nas v veljavi dejstvo, da bolj ko si agresiven, bolj ko si »prodoren«, bolj uspeš, ne glede na to, ali si ali nisi – kvaliteten. Ko bi nekatere in nekateri vsaj osnove pevske obrti obvladali, pa ko bi jim Stvarnik le dopovedal, da je samokritičnost predpogoj za rast in razvoj, hja, potem bi bilo vse skupaj dodobra drugače. Bolje! Garant!

Eden tistih, ki se je uspel s trdim delom in z naravnimi danostmi (katere je tekom svoje dolge kariere pevske zlahnil in zlahnil) neizbrisno vtisniti v spomin in zavest ljudi, je tudi Lado Leskovar.

Spoznala sva se desetletja nazaj. Naneslo je pač tako, da smo celo družinsko prijateljevali, pa sem imel priložnost Lada spoznati tudi od čisto blizu. Takoj me je prevzel. Njegov način petja, ki je tako posebno enkratno, njegova duša, ki lije med poslušalstvo s prav posebno energijo, njegov pregovorni profesionalizem, pa tudi njegova iskrenost, vse je fascinirano.

Pa je naneslo, da se je v času, ko se je bližal njegov častitljivi življenjski in karierni jubilej, oglašil pri meni in me povabil k sodelovanju. Kot producenta, »kateremu zaupam«, je rekel. Bil sem zelo počaščen, kampak, in nemudoma sva se z Lado lotila dela, priprav na njegov gala koncert v Gallusovi dvorani Cankarjevega doma. Delala, pa kaj delala,

garala sva kot »črni živini«. Ni bilo važno koliko je ura, ni bilo važno kam je treba, kdaj je treba, vedno je Lado natančno vedel kaj počneva in predvsem zakaj nekaj počneva. Vlival je neprecenljivo vero v to, da delava dobro in da delava prav. Bil je gonilna sila in reaktivni motor dogajanja, nikoli utrujen, nikoli brez energije, vedno tisti, ki je znal, o, pa še kako znal motivirati. Vsakogar. Ladu je resnično uspelo delati čudeže. Res mu je. Njegovemu povabilu na slavnostni koncert so se odzvali velikani tipa Vanessa Redgrave, Franco Nero, Arsen Dedić in Gabi Novak, Bajaga i Instruktori, Elda Viler, Alenka Godec, Boris Cavazza, Zijah Sokolović, Nuša Derenda in še množica drugih, resnično vrhunskih pevskih in igalskih imen. Pa ni, na žalost, nič pomagalo.

Tisoče pogovorov, prepričevanj odgovornih, naj vsem težavam, ki so že takrat pestile našo deželo (in njeno gospodarstvo) podprejo Ladova prizadevanja, pregovarjanj, predvsem tistih, za katere sva vedela, da so brezplodna, stotine prevoženih kilometrov, nebroj neprespanih noči ...

Saj ne rečem, saj so naju poslušali, so, a ko je bilo nujno besede v dejanja spremeniti – takrat so pa tisti, ki so imeli v rokah »škarje in platio«, odpovedali. Brezsrčno, brezsrčno, tako kruto hladno so nama dali vedeti, da »ne gre«, da naju je mrazilo.

Pa nisva obupala. Vse do bridkega konca nisva obupala. Prepričevala sva drug drugega in verjela, da nama bo na koncu pa le uspelo. Pa nama ni.

Ko je bilo jasno, da je končna odločitev o usodi Ladovega jubilejnega koncerta v rokah tistih, pri katerih je Lado Leskovar desetletja »kruh služil«, torej pri odgovornih na RTV Slovenija, je bila napetost na višku. Nikoli si ne bi mislil, da so lahko ljudje, ki tvorno sooblikujejo podobo naše največje in najpomembnejše kulturne institucije pri nas, tako – ne-ljudje. Taki preklemski analfabeti, da ne ločijo vredno od popolnoma idiotsko nevednega.

Pa so. Porkaflek, so, verjemite mi, ljudje. In so, točno ti ljudje so odločili, da za Ladov jubilej ni sredstev. Da njegov visoki, častitljivi, na slovenskem tako redek jubilej ni tako pomemben za slovensko občestvo, da bi ga podprli.

Lada je zlomilo. In ta »zlom« je rezultiral v skorajšnji odpovedi njegovega občutljivega srca, ki bi nam ga lahko vzela. Lada Leskovarja. Hvala Bogu, nam ga ni.

Lado je ostal klen in pošten človek, s pokončno hrbtenico. Človek, ki zna peti. Kjerkoli, komurkoli, kadarkoli. Peti vrhunsko in neponovljivo. Tako, kot zna samo on. Lado Leskovar.

Še se srečujeva. Vedno bolj zagrenjen se mi dozdeva. Saj ne, da bi bil utrujen od pravkar opisanih nečloveško nerazumnih bitk in vojn. Ne, to ne. A nekaj grenkega je opaziti v njegovih očeh. Žalostno. Res. Žalostno. Nevredno nas vseh.

Lado, prijatelj spoštovani, bodi zdrav. Zdravja ti želim, iz srca. Ogromno zdravja. Da nam boš lahko še kakšno zapel in s svojim petjem nadebudni mladeži pokazal, kako se to resnično profesionalno dela. S srcem in z dušo. Kot ti to počneš že petdeset let. Amen!

IZRAČUN AKONTACIJE DOHODNINE OD DOHODKA IZ ZAPOSLOTITVE

DAVČNE OLAJŠAVE

1. Splošna olajšava

Višina skupne splošne olajšave je odvisna od višine skupnega dohodka v letu 2014:

Če znaša skupni bruto dohodek v evrih/mesečno	znaša splošna olajšava v evrih/mesečno	
	nad	do
0,00	905,53	543,32
905,53	1.047,57	368,22
1.047,57		275,22

2. Osebnolajšave

v evrih/mesečno

invalidu s 100% telesno okvaro	1.471,57
olajšava za prostovoljno dodatno pokojninsko zavarovanje	234,92
posebna olajšava za rezidenta, ki se izobražuje in ima status dijaka ali študenta	206,42
za prvega otroka in za vsakega drugega vzdrževanega družinskega člana	203,08
za vzdrževanega otroka, ki potrebuje posebno nego	735,83

za drugega vzdrževanega otroka	220,77
za tretjega vzdrževanega otroka	368,21
za četrtega vzdrževanega otroka	515,65
za petega vzdrževanega otroka	663,09

• za vse nadaljnje vzdrževane otroke se olajšava glede na višino za predhodnega vzdrževanega otroka poveča za 147,44 evra

DOHODNINSKA LESTVICA

Akontacija dohodnine od dohodka iz zaposlitve, ki ga izplača glavni delodajalec, se za leto 2014 izračuna na podlagi Pravidnika o določitvi olajšav in lestvice za odmero dohodnine za leto 2014 (Uradni list RS, št. 108/2013):

Če znaša neto davčna osnova v evrih/mesečno		znaša dohodnina v evrih/mesečno	
nad	do		
0,00	668,44	16 %	
668,44	1.580,02	106,95 + 27 %	nad 668,44
1.580,02	5.908,93	353,08 + 41 %	nad 1.580,02
5.908,93		2.127,93 + 50 %	nad 5.908,93

SINDIKALNA LISTA - MAREC 2014

1. Dnevnice :

1.1. Dnevnice za drobno gospodarstvo

(od 01. 12. 2010 naprej):

- cela dnevnicca, nad 12 do vključno 24 ur 15,02 €
- polovična dnevnicca, nad 8 do 12 ur 7,51 €
- znižana dnevnicca, 6 do 8 ur 5,26 €

1.2. Dnevnice za obrt in podjetništvo

(od 01. 07. 2010 naprej):

- cela dnevnicca, nad 12 do vključno 24 ur 17,00 €
- polovična dnevnicca, nad 8 do 12 ur 8,50 €
- znižana dnevnicca, 6 do 8 ur 6,20 €

2. Kilometrina:

Za prevoz na službenem potovanju z lastnim prevoznim sredstvom znaša povračilo stroškov prevoza za vsak kilometer: 0,37 €

3. Nadomestilo za ločeno življenje:

- po KP za obrt in podjetništvo ter po KP med delavci in družbami drobnega gospodarstva 334,00 €

4. Prenočevanje:

Stroške prenočevanja dobi delavec povrnjene v višini zneska na predloženem računu.

5. Regres za prehrano (za dan prisotnosti na delu):

- po KP za obrt in podjetništvo (od 01. 01. 2012 naprej) 4,90 €
- po KP med delavci in družbami drobnega gospodarstva (od 01. 12. 2010 naprej) najmanj 3,56 €

6. Prevoz na delo in z dela:

- po KP za obrt in podjetništvo (od 01. 07. 2010 naprej): v višini 100% cene javnega prevoza

Če ni možnosti javnega prevoza, znaša povračilo stroškov prevoza za vsak kilometer (od 01. 07. 2010 naprej): 0,18 €

- po KP med delavci in družbami drobnega gospodarstva (od 01. 12. 2010 naprej): v višini 65% cene javnega prevoza.

Če ni možnosti javnega prevoza, znaša povračilo stroškov prevoza za vsak kilometer (od 01. 12. 2010 naprej): 0,15 €

7. Nagrade dijakom in študentom na praktičnem usposabljanju:

letnik	dijak	študent
prvi	90,00 €	170,00 €
drugi	120,00 €	170,00 €
tretji in četrti	150,00 €	170,00 €

Nagrade ne izključujejo štipendij.

8. Jubilejne nagrade:

a) po KP za obrt in podjetništvo (od 01. 01. 2014 naprej):	član SOPS:	nečlan:
- za deset let delovne dobe pri zadnjem delodajalcu	625,11 €	468,83 €
- za dvajset let delovne dobe pri zadnjem delodajalcu	937,66 €	781,39 €
- za trideset let delovne dobe pri zadnjem delodajalcu	1.250,22 €	1.093,94 €

b) po KP med delavci in družbami drobnega gospodarstva:

- za deset let delovne dobe pri zadnjem delodajalcu	625,11 €
- za dvajset let delovne dobe pri zadnjem delodajalcu	937,66 €
- za trideset let delovne dobe pri zadnjem delodajalcu	1.250,22 €

9. Odpravnina ob upokojitvi:

- po KP za obrt in podjetništvo ter KP med delavci in družbami drobnega gospodarstva (oziroma v višini dveh povprečnih mesečnih plač delavca za pretekle tri mesece, če je to zanj ugodnejše)	3.125,54 €
---	------------

10. Solidarnostna pomoč:

1.562,77 €

11. Regres za letni dopust:

- po KP za obrt in podjetništvo najmanj	797,04 €
- po KP med delavci in družbami drobnega gospodarstva najmanj največ	797,04 € 1.081,40 €

Po podatkih Statističnega urada Republike Slovenije je znašala povprečna mesečna plača na zaposleno osebo v podjetjih in drugih organizacijah v Sloveniji v **decembru 2013** bruto **1.544,85 €** oziroma neto **1.007,65 €**, za obdobje **X. - XII.** pa bruto **1.562,77 €** oziroma neto **1.017,54 €**.

Sindikat obrti in podjetništva Slovenije
Martin Muršič, generalni sekretar

PLAČE PO KOLEKTIVNI POGODBI ZA OBRT IN PODJETNIŠTVO

Skladno z 59. členom Kolektivne pogodbe za obrt in podjetništvo (Ur. l. RS št. 92/2013) znaša najnižja osnovna plača od **1. januarja 2014 naprej**:

I. tarifni razred	586,92 €
II. tarifni razred	610,17 €
III. tarifni razred	641,64 €
IV. tarifni razred	656,37 €
V. tarifni razred	695,97 €
VI. tarifni razred	797,83 €
VII. tarifni razred	933,63 €
VIII. tarifni razred	1.046,79 €

* Ker je povprečna letna inflacija v obdobju januar–december 2013 v primerjavi z obdobjem januar–december 2012 preseгла 0,5%, so se najnižje osnovne plače po tej kolektivni pogodbi in osnovne plače delavcev za leto 2013, za mesec januar 2014 in naprej povečale za dejansko povprečno letno inflacijo, za 1,8% (vir: SURS).

PLAČE PO KOLEKTIVNI POGODBI MED DELAVCI IN DRUŽBAMI DROBNEGA GOSPODARSTVA

Skladno s Tarifno prilogo Kolektivne pogodbe med delavci in družbami

drobnega gospodarstva (Ur. list RS, št. 94/2010) znaša izhodiščna plača od **1. februarja 2014 naprej** najmanj:

I. tarifni razred	556,27 €
II. tarifni razred	634,15 €
III. tarifni razred	712,00 €
IV. tarifni razred	801,01 €
V. tarifni razred	895,57 €
VI. tarifni razred	1.068,02 €
VII. tarifni razred	1.212,65 €
VIII. tarifni razred	1.446,27 €
IX. tarifni razred	1.735,53 €

*Najnižje osnovne plače po tej KP se v mesecu februarju tekočega koledarskega leta povečajo v višini povprečne letne stopnje rasti cen življenjskih potrebščin preteklega leta glede na predpreteklo leto v RS, v skladu z objavo Statističnega urada RS (SURS).

V obih razpredelnicah navedenim zneskom je treba prišteti dodatek na skupno delovno dobo (0,5 odstotka za vsako leto delovne dobe), in morebitne dodatke zaradi naporov in težkih pogojev dela.

MINIMALNA PLAČA: Minimalna plača za zaposlenega, ki dela polni delovni čas, je od **1. januarja 2014 naprej** določena v višini bruto **789,15 €**.

ZAJAMČENA PLAČA: Po sklepu Vlade republike Slovenije znaša zajamčena plača od **1. avgusta 2006 naprej** bruto **237,73 €**.

SOPS Sindikat obrti in podjetništva Slovenije

Glavni odbor, Dalmatinova 4, 1000 Ljubljana,
tel.: 01/434 12 69, faks: 01/434 13 11, e-naslov: sops@siol.net

**DEL DOHODNINE NAMENITE
SINDIKATU!**

Vsak davčni zavezanec, ki plača dohodnino, lahko delček te dohodnine (do 0,5 odstotka) nameni namesto v državno blagajno za financiranje različnih humanitarnih, kulturnih in drugih splošno koristnih društev, organizacij in sindikatov. Za to mora samo izpolniti poseben obrazec »**Zahteva za namenitev dohodnine za donacijo**« in ga poslati na naslov **Davčna uprava RS, p. p. 107, Davčna ulica 1, 1001 Ljubljana**, ali na svojo davčno izpostavo.

DONACIJA VAS NIČ NE STANE!

Vsi, ki se boste odločili nameniti del dohodnine Sindikatu obrti in podjetništva Slovenije, nam sporočite vaš naslov na tel. št.: **01/43 41 269** ali na e-naslov: **sops@siol.net** in poslali vam bomo že izpolnjen obrazec, ki ga morate le še podpisati in poslati na omenjeni naslov davčne uprave.

V sindikatu bomo ta sredstva namenili za solidarnostne pomoči delavcem, ki živijo v težkih socialnih razmerah ali pa so utrpeli posledice elementarne nesreče.

Za vašo donacijo se vam v imenu delavcev že vnaprej zahvaljujemo!

OBVESTILO**MIRNO REŠEVANJE SPOROV
V OBRTI IN PODJETNIŠTVU**

Delodajalce, ki opravljajo obrtno dejavnost in obrti podobne dejavnosti in druge delodajalce, ki so člani Združenja delodajalcev obrti in podjetnikov Slovenije – GIZ, ter pri njih zaposlene delavce vabimo, da se v primeru medsebojnih individualnih in kolektivnih sporov, preden izbere te drago, dolgotrajno in negotovo rešitev na sodišču, poslužite mirnega reševanja sporov s posredovanjem ali arbitražo, ki vam ga zagotavljata:

Sindikat obrti in podjetništva Slovenije

in

**Združenje delodajalcev obrti in
podjetnikov Slovenije – GIZ.**

Za podrobnejše informacije se obrnite na:

SOPS Sindikat obrti in podjetništva Slovenije
Glavni odbor, Dalmatinova 4, 1000 Ljubljana,
tel.: 01/434 12 69, faks: 01/434 13 11
e-naslov: sops@siol.net

SOPS Sindikat obrti in podjetništva Slovenije

Glavni odbor, Dalmatinova 4, 1000 Ljubljana,
tel.: 01/434 12 69, faks: 01/434 13 11, e-naslov: sops@siol.net

**DELAVCI V OBRTI IN PODJETNIŠTVU
POSTANITE ČLANI SINDIKATA!**

Sindikat obrti in podjetništva Slovenije - SOPS je edina interesna organizacija delavcev v obrti in podjetništvu, ki je podpisnik obeh kolektivnih pogodb (Kolektivne pogodbe za obrt in podjetništvo in Kolektivne pogodbe za drobno gospodarstvo), ki urejajo vaše plače in nadomestila: regres za dopust, regres za malico, povračila stroškov prevoza na delo in iz dela, višino dnevnic, kilometrino, terenski dodatek, solidarnostne pomoči, jubilejne nagrade itd. ter ostale pravice iz dela, vključno z dopustom.

**Da boste lahko vplivali na svoj materialni in socialni položaj,
vas vabimo, da se nam pridružite!**

Člani sindikata imajo zagotovljeno brezplačno pravno pomoč pri uveljavljanju njihovih pravic iz delovnega razmerja in mirno reševanje sporov iz delovnega razmerja ali iz statusa samozaposlenosti, s pomočjo mediacije ali arbitraže.

SKUPAJ BOMO MOČNEJŠI!

Za podrobnejše informacije o včlanitvi v Sindikat obrti in podjetništva in njegovem delovanju se obrnite na območno organizacijo sindikata, ki vam je najbližja:

Osrednjeslovenska območna organizacija

Parmova ulica 51, 1000 Ljubljana
Tel.: 01/ 300 01 00
Faks: 01/ 300 01 07
E-naslov: obm.lj@zsss-sindikati.si

Območna organizacija Savinjska

Gledališka 2, 3000 Celje
Tel.: 03/ 425 57 00
Faks: 03/ 425 57 15
E-naslov: mojca.stropnik@sindikati-zsss.si

Šaleško-savinjski sindikati

Prešernova cesta 1, 3320 Velenje
Tel.: 03/ 898-27-50, 03 / 898-27-51
Faks: 03/ 898-27-61, GSM: 041/ 738-141
E-naslov: salesko.savinjski.sindikati@gmail.com

Območna organizacija Gorenjska

Poštna ulica 4, 4000 Kranj
Tel.: 04/ 201 78 50
Faks: 04/ 201 78 55
E-naslov: danica.mohoric@sindikati-zsss.si

Območna organizacija Pomurje

Kardoševa 2, 9000 Murska Sobota
Tel.: 02/ 522 37 40
Faks: 02/ 522 37 45
E-naslov: joze.turkl@sindikati-zsss.si

Območna organizacija Spodnje Podravje

Čučkova ulica 1, 2250 Ptuj
Tel.: 02/ 771 67 11
Faks: 02/ 771 67 15
E-naslov: zvonka.kolednik@sindikati-zsss.si

**Območna organizacija Primorska in
Notranjska**

Partizanska 15, 6210 Sežana
Tel.: 05/ 730 23 50
Faks: 05/ 734 41 99
E-naslov: bojan.kramar@sindikati-zsss.si

Območna organizacija Podravje in Koroška

Neratova ulica 4, 2000 Maribor
Tel.: 02/ 234 83 02
Faks: 02/ 234 83 13
E-naslov: breda.crnec@sindikati-zsss.si

**Območna organizacija Dolenjska,
Bela krajina in Posavje**

Cvelbarjeva 3, 8000 Novo mesto
Tel.: 07/ 337 58 10
Faks: 07/ 337 58 21
E-naslov: oodbkp@sindikati-zsss.si

S SEJMA DOM V LJUBLJANI

